

MŪSŲ PAREIGOS PERSEKIOJAMAI LIETUVAI

Ištraukos iš vysk. Pr. Brazio paskaitos Lietuvių religiniame kongrese rugsėjo 4 d. Washingtone

Aiškindamas persekiojimo prasmę, istorikas Arnoldas J. Toynbee taikl'ai pastebi, kad pagoniškosios religijos yra linkusios remtis kolektyvais ir dievinti jų vadus. D'džiosios religijos, o ypač kr'ščionybė, atsiradusi tada, kai griuvo kolektyvinis saugumas ir visu aštrumu iškilo galutinės gyvenimo prasmės klausimai. Tik religija galinti atsakyti į šiuos klausimus ir niekas kitas. Todėl religijos pasitarnavimas žmonijai, Toynbee nuomone, nusveria visus kitus istorijos veiksnius, paimitus kartu. Vienas iš būdingiausių jos bruožų yra nepriklausomybė nuo bet ko, kas nėra Dievas, taigi ir nuo valstybės. Pagoniškai dievinamas tautinis, klasinis ar rasinis kolektyvas persekioja tikrąją religiją, nes Dievas tegali būti vienas. Štai kodėl, Toynbee manymu, ir romėnų imperializmas, dievinęs imperatorių, ir modernūs fašizmas, nacizmas ar komunizmas, į absoliuto sostą pasodinę tautinį, rasinį ar klasinį kolektyvą, yra pagoniškas religijos pakaitalas, skelbiantis žūtbūtinę kovą nepriklausomai tikrojo Dievo religijai.

Mūsų tremtiniai gausi karta yra liudininkė ne vieno šitų kolektyvinių stabų sugriuvimo. Šiandien visi matome, kad ir paskutinytis komunizmo stabas netenka pasitikėjimo, svyruoja ir skyla, palikdamas mases kaip laivą be uosto. Toynbee spėja, kad tai pranašauja naują tikrosios religijos iškilmą (Žiūr. Propyläen — Weltgeschichte, Bd. II: Die Hoeheren Religionen, p. 635 ir sek.).

Už taip pavojingą tikėjimo ir tautinės laisvės persekiojimą Lietuvoje mes esame linkę kaltinti tik ateistinio marksizmo apėstą rusų tautą ir tik į ją esame užsimoję mesti savo akmenį. Tačiau yra labai galimas daiktas, kad Kr'štas, kaip anđai, susirūpinęs tyli ir rašo pirštu žemėje, o atsitiesęs mums sako: "Kas iš jūsų be nuodėmės, tegul pirmas meta į ją akmenį" (Jo 8,7).

Apie tikinčiųjų atsakomybę už ateizmo, ypač marksistinio, atsiradimą, pasisekimą ir persekiojimus labai aiškiai kalba antrasis Vatikano susirinkimas: "Deja, patys tikintieji dažnai bent iš dalies yra atsakingi už šitokią padėtį... Tikintieji gali daug prisidėti prie ateizmo atsiradimo. Kiek jie apsilėidžia savo tikėjimo pažinime, arba

skleidžia klaidingas pažiūras, arba turi trūkumų savo religiniame, doriniame bei socialiniame gyvenime, tiek reikia sakyti, kad jie veikiau paslepia, negu atskleidžia tikrąjį Dievo ir religijos veidą" (Konst. apie Bažnyčią dabarties pasauly, nr. 19).

Taip, mes, lietuviai ir krikščionys, nesame visai be jokios kaltės už komunizmo persekiojimą Lietuvoje ir už jo pasisekimą pasaulyje. Lietuviai, kurie kūrė religinę tuštumą laisvoje tėvynėje ir tebekuria ją tremtyje, yra marksistinio ateizmo kviesliai užimti laisvai vietai. Lietuviai, kurie šandien atsako viešai protestuoti prieš religinės laisvės persekiojimą Lietuvoje tik dėl to, kad jie patys netiki, tampa nesąmoningais persekiotojų sąjungininkais tremtyje, nes laisvė yra nedaloma. Lietuviai krikščionys, kurie tragiškai nesugebėjome ir nesugebame įtikinamai pristatyti ir vykdyti Kristaus išganymo evangeliją ypač socialiniame gyvenime, atkeliame vartus komunistinio išganymo skelbėjams ir todėl nesame be kaltės. Lietuviai krikščionys, kurie esame pakankamai "religingi" vienas kitam neapkęsti, bet nepakankamai — mylėtis, esame papiktinimas netikintiesiems ir stumiame juos nuo Kristaus; kur'e melės evangelijos rimtai neimame ir visiems pagalbos ieškantiems su Kaino abejingumu atsakome: "Nežinau, bene aš esu savo brolio sargas" (Pradž. 4,9), varome benamių ir žmonėmis nelaukiančių mases ateistiniam marksizmui į glėbį.

Nors kartais ir mūsųose bandoma pašiepti patriotizmą, kaip nemadingą atgyveną ar net nusikalstamą ydą, tačiau tiek Senasis, tiek Naujasis Testamentai jį pripažįsta ir net duoda herojiškų tėvynės meilės pavyzdžių, kaip Dovyda, Esterą, Ju-

ditą, brolius Makabėjus ir t. t. Kilnioji Estera s'elojasi ir nerimsta dėl gresiančio savo tautai genocido, dejuodama: "Nes kaip gi aš galėsiu pakęsti išduymą ir mirtį savo tautos?" (Est 8,6). Nematydama jokios žemiškos vilties žmonėse, ji meldžiasi, sakydama: "Dieve galingesnis už visus, išklausyk balsą tų, kurie neturi jokios kitos vilties: išgelbėk mus iš neteisųjų rankos ir išvaduok mane iš mano baimės" (Est 14, 19). Nežiūrėdama mirties pavojaus, ji ryžtasi eiti pas karalių "prašyti už savo tautą ir savo tėvynę" (Est 15,1). Panašiai ir brolių Makabėjų laikais izraelitai "šaukėsi, kad (D'ėvas) pažvelgtų į tautą, kuri buvo visu mindoma, kad pasigailėtų šventyklos, kuri buvo bedievių išniekinama" (2 Mak 8,2).

Ypač Kristaus pavyzdys vaidinai parodo, kaip universalios žmonijos meilė puikiai derinasi su gilia savosios tautos meile. Dievažmogis neslėpė savo meilės žemiškajai tėvynei ir verkė dėl klai'kaus jos sostinės likimo (Lk 19, 41-44; 23, 26-31). Pasaulio Išganytojas, pakludamas slaptinai Tėvo valiai, evangelią skelbė tik savo krašte, sakydamas: "Aš esu siustas tik pas Izraelio namų avis" (Mt 15, 24). Apaštalai sekė šią Kristaus pavyzdį ir evangeliją skelbė pirmiausia savo krašte, o paskui ir kituose kraštuose, pradedami nuo savo tautiečių (Plg. Apd 2, 39; 13, 5 ir t. t.). Pats Tautų Apaštalas šv. Paulius, gimęs ir augęs, kaip ir daugelis mūsų, svetimoj šaly, taip mylėjo savo tautą, jog būtų sutikęs pats būti pasmerktas dėl jos išganymo: "Aš pats verčiau norėčiau būti atskirtas nuo Kristaus už savo brolius, kurie yra kūnu mano giminačiai" (Rom 9, 3).

Tad melskimės visur ir visuomet, bet ypač kai susirenkame į šv. Miš'as, kad mūsų tauta nesijaustų užmiršta ir ga-

Daugs Kad turėčiau tokią galią (bronzos)

lėtų drąsintis: "Esame persekiojami, bet nesame apleisti; parbloškiami, bet nesunaikinami" (2 Kor 4, 9). Ypač turėtume prašyti, kad Dievas mūsų tautai priešpaudos dienas sutrumpintų, kad jos vienybę palaikytų ir kad jina neužmirštų, jog "Dievo reikia labiau klausyti, negu žmonių" (Apd 5, 29), nes tik tada galės išsipildyti Dievo pažadas, galiojantis visiems laikams: "O kad mano tauta klausytų manęs, kad Izraelis vaikščiotų mano keliais: kaip greit aš pažemėčiau jų priešus ir prieš jų prispaudėjus nukreipčiau savo kumštį!" (Ps. 80, 13-14). Konkret'ai siūlyčiau, kad į tikinčiųjų malda Mišiose įvestume šiuos tris papildomus maldavimus už persekiojamą tautą:

"Tremties ir priešpaudos dienas sutrumpinti teikis.

Meldžiam Tave, Viešpatie! "Mūsų jėgas bendram darbui sujungti teikis, Meldžiam Tave, Viešpatie! "Mūsų tautą, kad Tavęs labiau klausytų, negu žmonių, stiprinti teikis, Meldžiam Tave, Viešpatie!"

Tačiau mūsų malda nebūtų nuosirdi, jeigu mes patys nesistengtume savo tautai nelaimėje padėti.

Kadangi persekiojimas yra labai planingas ir organizuotas, todėl ir mūsų pagalba turi būti planuojama toli į priekį ir gerai suderinta. Sėkmingas planavimas reikalauja tikslios dokumentacijos, aktyvios uždavinių atrankos ir visų sutarimo jiems vykdyti.

Atrodo, kad tautos priešpa-

Kertinė Parastė

IŠKILMĖMS WASHINGTONE PRAĖJUS

Šiluvos Marijos koplyčios dedikacijos iškilmės ir lietuvių religinis kongresas jau praeities dalykas. Jungtinių Valstybių sostinė tokio lietuvių suplaukimo ir tokio reiškinio, tris dienas trukusio, dar nebuvo mačiusi. Tą įvykį pastebėjo net ir sostinės spauda — ne tik arkidiecezijos Catholic Standard, bet ir Washington Post, kad ir su klaidomis jį aprašydamos. Suplaukusiomis masėms, be abejo, svarbiausias įvykis buvo Šiluvos koplyčios dedikacija, arba pašventinimas. Ir dėl to per dvi dienas minios plaukė į Amerikos Marijos šventovę, lyg anais laikais maldininkai į Šiluvą Lietuvoje. Šeštadienį per koplyčios altoriaus konsekravimą didžiulė bažnyčia buvo artipilnė lietuvių. Sekmadienį minios netilpo bažnyčioje. Nė pačioje Lietuvoje nėra, tur būt, buvę tokių religinių iškilių, kuriose būtų dalyvavę tiek daug arkivyskupų, vyskupų ir prelatų su pačiu kardinolu priėmimo, tiek daug vienuolių vyrų ir moterų, kaip šių metų rugsėjo 4 Washingtone. Ilga procesija su raudonais rūbais pasipuošusiais dvasiškiais priėmimo sudarė gražų įspūdį. Gražios buvo ir pačios pamaldos su Dainavos choro giedojimu prie vargonų ir su kitų chorų bei visų dalyvių giedojimu pačioje bažnyčioje. Pirmadienį dar atlaikytos koncertu nės lietuviškos Mišios Šiluvos koplyčioje, viską užbaigiant Lietuvos himnu.

Lietuvių šventės iškilingumą padidino paties popiežiaus Pauliaus VI ilgas ir nuosirdus sveikinimo laiškas su lietuviškais tarpais tekste ir Washingtono arkivyskupo O'Boyle bei Chicagos arkivyskupo Cody žodžiai — pirmojo bažnyčioje, pastarojo bankete.

Pati koplyčia, nekalbant jau ką menininkai specialistai apie ją pasakytų, lietuviams aplamai patinka, nes joje gerokai daugiau visokių vaizdų, simbolių bei papuošimų, negu kitose tos bažnyčios koplyčiose. Netruksta joje Lietuvos istorijos bei etnografijos. Ir dabar, kada jau visas baigta, nedaug, tur būt, atsirastų žmonių, kurie dar pageidautų, kad Šiluvos Marijos statulos vietoj būtų Aušros Vartų Marijos paveikslas. Faktiškai koplyčioje Šiluva ir Aušros Vartai neblogai suderinti — Vilniui su Aušros Vartais skirtas visas trečdalis koplyčios, o Šiluvos Marijai vis dėlto centrinė vieta.

Pats religinis kongresas praėjo, galima sakyti, koplyčios dedikacijos iškilių šešėlyje, lyg koks priedas prie viso kito. Žmonių buvo daug tik muzikos ir literatūros vakare, bet visuose posėdžiuose (Lietuvių R. katalikų federacijos kongrese, Lietuvių katalikų mokslų akademijos posėdy ir kt.) — po kokią šimtinę ar dar mažiau. Net ir iškilingas posėdis nesutrukdė masių, kurios čia pat pasipylė iš bažnyčios po pamaldų, nes masėms daugiau rūpėjo pasirošimas banketui, negu iškilingas posėdis. O ir pats posėdis toli gražu nebuvo iškilingas — buvo praveistas paskubom, nes nebuvo laiko. Dėl laiko stokos reikėjo skubėti ir kituose posėdžiuose. Skubėjimas yra daugelio panašių mūsų suvažiavimų yda. Tai rodo planavimo trūkumą, darbotvarkės perkrovimą. Norim aprėpti daug dalykų, bet paviršutiniškai, apgraižom, formaliai. Ir šiame kongrese daug kas buvo atlikta formaliai — net su dideliais garbės prezidiumais, su

Šiame numery:

- Iškilmės Washingtone praėjus.
- Vysk. Pr. Brazys apie pareigas persekiojamai Lietuvai.
- J. Savojos novelė "Žirafos".
- Chreptavičius — Lietuvos šviesėjas.
- Laiškai iš anapus (eilėraščiai).
- M. K. Čiurlionis — Europos kultūros sidabrinio laikotarpio reišėjas.
- Naujasis Dagio ir Pautieniaus kūriniai.
- Kultūrinė kronika.
- Nauji leidiniai.
- Filmų įvykiai.
- Moterų gyvenimas.

Lietuviai perpildyta Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovė Washingtone laike vysk. V. Brizgio atnaušintą Šiluvos koplyčios dedikavimo Mišių rugsėjo 4 d. Iš kairės į dešinę pirmoje eilėje sėdi: K. Kleiva, dr. A. Kučas, Rožė Marija ir Morkus Rūdių dukterė ir sūnus, L. Simutis, inž. A. Rudis. Lietuvog atstovas J. Kajeckas, šv. Kazimiero seserų vyresnioji Motina Adorata, Moterų sąjungos buvusi pirm. E. Paurazienė ir antroji eilėje už jų — dr. L. Kriaučeliūnas, M. Rėklaitis, prof. Br. Vitkus, I. Kriaučeliūnienė ir "Draugo" bendradarbis Vl. Būtenas.

Čikagiškis "Dainavos" ansamblis su Alice Stephens ansamblio ir Chicagos Vyčių choro talkininkais ir solistais Lietuvių religinio kongreso koncertinėje programoje Statler Hilton viešbutyje, Washingtone banketo metu. Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę: solistams akompanavęs pianistas Aleksas Mrozinskias, dirigentas Petras Armonas, solistės Prudencija Bickienė ir Roma Mastienė, solistas Antanas Pavasaris ir Nuotr. V. Noreikos Jonas Vaznehis.

MŪSŲ PAREIGOS PERSEKIOJAMAI LIETUVAI

(Atkelta iš 1 psl.)

da liečianti dokumentacija galėtų būti rūpestingesnė ir uždavinių pramatymas tikslesnis. Tačiau mūsų vienybės trūkumai, ypač pastaruoju metu, pradeda kelti nerimą. Tremties dienoms ilgėjant, mūsų tarpe kur-ne-kur jau pasitaiko emigrantinio, liguisto įtarinėjimo ir paranoiškių anonimų vykdymas kritikos, kuri, jei laiku neapsižūrėsime ir nereaguosime, gali pamažu demoralizuoti mūsų visuomenę, sulikviduoti mokyklas, diskredituoti veiksmus ir patvirtinti kažkieno įspėjimą, jog emigracija mėgstanti būti pati save iki susinaikinimo.

Netruksta šešėlių ir mūsų katalikiškajame gyvenime: kai kur pasireiškia dvasiškų nuo jiems pavestų tikinčiųjų nutolinimas, katalikų šiosios akcijos jėgų nesutarimas vietomis jau prasideda net įsitenėti. Padėti dar labiau pasunkina žymios dalies ankstesniųjų išievy ir jauniesiosios tremtinių kartos nutolinimas nuo tėvų kalbos, galvosenos ir rūpesčių. O juk Kristaus valia yra, "kad visi būtų viena, kaip kad tu, Tėve, esi manyje ir aš tavėje, kad ir jie būtų viena mums, kad pasaulis įtikėtų, jog tu mane siuntei" (Jo 17, 20-21).

Raktas visoms mūsų skirtyboms suvokti ir ne jas niekinti, bet kaip tik jomis mūsų vienybės pagrįsti, yra paties II Vatikano susirinkimo nurodymas ir Pauliaus VI programinės enciklikos "Ecclesiam suam" paaiškinimas pokalbis, arba dialogas. Pokalbis yra didelis menas, kurio turime mokytis visi, dvasininkai ir pasauliečiai. "Pasauliečiai turi būti ypatingai paruošti vesti pokalbį su kitais, tikinčiais ir netikinčiais" (Dekretas apie pasauliečių apaštalavimą, nr. 31). Einant į pokalbį, reikia nusiginkluoti prieš tiesą ir pradėti ne nuo tarpusavio kaltinimų bei sąskaitų suvedinėjimo, ne nuo to, kas vienus nuo kitų skiria, bet nuo to, kas visiems yra bendra. Pokalbyje reikia nuolat prisiminti šv. Pauliaus žodžius: "Taigi aš, maldauju jus elgtis, kaip pritinka tam pašaukimui, į kurį esate pašaukti, visu nuolankumu bei švelnumu, kantrybe bei meile pakenčiant vienas kitą ir rūpestingai palaikant tautos ryšius dvasios vienybę" (Efėz 4, 1-3).

Šitaip vedamas pokalbis mus visus greitai įtikintų, kad mūsų skirtybės yra mūsų bendruomenės turtas ir tikra Dievo dovana, kurią reikia ne pasmerkti ir atmesti, bet suprasti ir panaudoti bendrajam darbui. "Nes kaip viename kūne turime daug sąnarių, visi gi sąnariai turi ne tą patį veikimą, taip mes daugelis esame vienas kūnas Kristuje, ypač gi esame k'ito sąnariai. Mes turime dovanų, kurios, žiūrint mums duotosios malonės, yra įvairios" (Rom 12, 4-6).

Liudyti ne tik katalikų, bet ir visų lietuvių sutarimą bei vienybę pasauliui yra didelis moralinis pasitarnavimas savo tautai. Tačiau to dar negana. Mums reikia suvienytas jėgas panaudoti tikslingam bendram darbui, be kurio mūsų vienybė tebūtų tuščia iliuzija. Energingai tęsiant Balso bei Religinės šalpos pagalbą Lietuvai, pirmoji eilė mums reikia imtis tokių darbų, kurie yra būtini dvasiniam ir religiniam tautos gyvenimui palaikyti bei jo pažangai užtikrinti. Nežmirškime, kad teologinis, b'blinis, liturginis, katechetinis ir pastoracinis darbas Lietuvoje sustojo prieš ketvirtį šimtmečio ir yra nusmukęs į nykstančio reiškinio padėtį. Jeigu mes, turėdami laisvas rankas, nieko

čia nedarysime, mūsų tauta dar labiau atsiliks nuo kitų ir, laisvę atgavus, nebus nei kam, nei nuo ko katalikiškojo gyvenimo atstatymą pradėti. Šiandien visose katalikiškose tautose verda Antrojo Vatikano susirinkimo reformų vykdymas. Tik per sekiojamoje Lietuvoje jis neįmanomas tinkamai suorganizuoti ir atlikti dėl šaltinių, pavyzdžių ir pasiruošusių žmonių trūkumo. Mūsų pareiga yra šiuos darbus organizuoti laisvame pasaulyje. Mums reikia pasidalinti konkrečiais uždaviniais ir juos planingai vykdyti ypač Amerikoje ir Europoje. Mums reikia naujo šv. Rašto vertimo iš originalių tekstų, kuris pasižymėtų ne tik prasmės tikslumu, bet ir kalbos raiškumu, sklandumu bei muzikalumu taip, kad tikėtų liturginiam reikalui. Mums reikia paruošti naują katekizmą, kuris perteiktų Antrojo Vatikano susirinkimo lobyną ir atsakytų į lietuvių tautai bei jos išievyjai rūpimus klausimus. Mums reikia organizuoti nuolatinę teologų, kalbininkų, literatų, poetų ir muzikų talką savai liturginei kalbai sukurti ir puoselėti. Mums reikia planingos jėgų mobilizacijos dvasinei krikščionybės pažangai sulaukinti ir ją visais priemonėmis būdais savo tautai perteikti. Konkrečiai kalbant, reikia paruošti ir išleisti sistemingą krikščioniškosios pasauliečiųros knygų seriją ir stiprinti radijo programų transliavimą Lietuvai. Be dosnios ir nuolatinės laisvųjų lietuvių paramos šitas mūsų tautai gyvybinis reikalas negalės būti tinkamai išspręstas.

Organizuodami tiesioginę dvasinę paramą savo tautai, neturime pamiršti mums, kaip išievyams, labiausiai būdingos pareigos — pristatyti savo tautą ir jos laisvės bylą svetimiesiems ir laimėti ko daugiausia draugų, norinčių ir galinčių jai padėti.

Neseniai man teko kalbėtis su daug keliavusių olandų laikraštininku. Jis manęs paklausė, ką aš laikau šiuo metu pačiu didžiausiu pavojumi, gresiančiu lietuvių tautai. Aš jam atsakiau klausimu, ką jis juo laiko. Jis nesvyruodamas atsakė, kad tai, jog laisvasis pasaulis lietuvių tautą ir jos bylą gali užmiršti ir palaidoti.

Bet ką čia bekalbėti apie svetimuosius, jei jau mes patys, pavieniai ir organizacijos, tautos laisvę ir jos persekiojamą

tikėjimą vis mažiau beprisimeiname?

Daugelis čia nusiplauja rankas, manydami, kad patriotizmas yra šovininis nacionalizmas, arba kad Dievui pasąventusiam žmogui nedera rūpintis žemiškais dalykais.

Antrojo Vatikano susirinkimas mums primena seną tiesą, kad tas pats Dievas sutvėrė ir gamtą ir antgamtį, kad antgamčio pareigos nepanaikina gamtinių, kad Kristuje gamta ir antgamtis vėl tapo sujungtos į darnią visumą. Kaip raugas kad esti įmaišomas į duonos teslą, kad ją iškeltų, taip ir krikščionis savo gyvenimu ir veikimu turi tapti visų prigimtojo gyvenimo sričių raugu: "Dievas matė, kad visa, ką jis buvo sutvėręs, buvo labai gera" (Pradž. 1, 31). "Šis prigimtas daiktų gerumas įgauna ypatingo kilnumo iš jų ryšio su žmogaus asmeniu, kurio tarnybai jie buvo suverti. Galop Dievui patiko sujungti visus dalykus, tiek gamtinius, tiek ir antgamtinius, Kristuje Jėzuje, 'kad visuose dalykuose Jis turėtų pirmąją vietą'" (Kol 1, 18) (Dekretas apie pasauliečių apaštalavimą, nr. 6).

Kaip jaudinančiai šią išievy pareigą neužmiršti savo tėvynės nelaisvėje išreiškia šv. Raštas:

"Kaipgi mes giedosime Viešpaties giesmę svetimam krašte? Jei užm'rsčiau tave, Jeruzale, tebūnie užmiršta mano dešinioji ranka!"

Teprižiūsta mano liežuvis prie gomurio,

jai neatsiminčiau tavęs,

Jei nestatėčiau Jeruzalės aukščiausių savo džiaugsmų!" (Ps. 136, 4-7).

Mūsų organizacijos, ypač skirtingos mokslo einančiam jaunimui ir katalikiškajai akcijai, turėtų pagalvoti, kaip šalia lietuviškų vidaus reikalų galėtų turėti teigiamos įtakos į tolygias vietines organizacijas, praturtindamas jas savitais metodais bei turiniu. Kaip Lietuviai, pavieniai ir organizuotai, turėtume prisidėti prie kultūrinio, religinio, socialinio ir politinio savo aplinkos gyvenimo. Samoningai turėtume rinktis tokias profesijas ir siekti tokių vietų, kuriomis galėtume turėti daugiau įtakos kitiems ir laimėti daugiau palankumo bei pagalbos Lietuvai.

Galop prisipažinkime atvirai, kad nesame tikri ir nežinome,

Liudas Vilimas

Procesija

ar mūsų karta sulauks tautos persekiojimų galo ir ar galės dalyvauti jos tautinio ir religinio gyvenimo atstatyme? Šitas nežinojimas mums uždeda pareigą rūpintis jaunąja karta, kad ji išlaikytų tėvų kalbą ir papročius, kad norėtų ir sugėbėtų tęsti tautos laisvės bylą laisvajame pasaulyje ir už mus dalyvauti sugriautų vertybių atstatyme mūsų tėvynėje tada, kai jau mūsų čia nebebus. Mes turime aiškiai suprasti, kad kova už tautinę ir religinę Lietuvos ateitį yra kova už mūsų jaunimo lietuviškumą.

Šioje kovoje lemiamos reikšmės turi šeima. Apie lietuvišką auklėjimą šeimoje netruksta mums geros literatūros, reikia tik, kad ji būtų skaitoma. Tačiau mūsų psichologai ir pedagogai, kurie iš arčiau pažįsta mūsų jaunimą, dar turėtų patelkti įtikimą ir detalizuotą atsaką į pagrindinę šito auklėjimo problemą: kaip čiagimio jaunolio sieloje išvengti suskilimo ir konfliktų tarp jo lietuviškumo ir čiabuviškumo (priklausomumo gyvenamam kraštui: amerikietiško, australiško ir t. t.)? Kelias į darnios, savo tėvams ir savo aplinkai nesvetimos asmenybės išugdyimą tėra vienas: laisva ir samoninga meilės ir savo kilmės tautai, ir savo gyvenamam kraštui. Tik laisva ir samoninga meilė įgalina jaunuoį pajusti pareigą pasižvesti pirmoji eilė jai pusei, kuri yra nelaimėje ir šaukiasi pagalbos. Priešingai, prievartos ir užgaulaus menkinimo vartojimas prieštarauja emocijom apkrauna jėga brukamą lietuviškumą ir niekinamą čiabuviškumą, gamindamas dvilypius apsimetėlius ir slaptus keršintojus.

Šeimoms į pagalbą turi ateiti lietuviškoji visuomenė su savo auklėjamojį įstaigom ir priemonėm. Tai labai plati tema, kurio čia neįmanoma išsamiau apnagrinti. Paliesiu tik vienuolijias, dirbančias Lietuvoje s'elovadoje, mokyklose, organizacijose, spaudoje. Dievo Tarnas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, 7 vienuolijoms parašęs arba atnaujinęs įstatus, labai pabrėžia reikalą siekti ne tik savo asmens, bet ir apaštalavimo darbų tobulumo. Šis pastarasis tobulumas reikalauja, kad vienuolijos, savo specialaus tikslu ribose, duotų pirmenybę tiems darbams, kurie tuo metu ir toje vietoje Bažnyčiai yra reikalingiausios. O reikalingiausi paprastai yra tie darbai, kuriais galime padėti persekiojamiems ir kitų apleistiems, kuriems niekas kitas be mūsų padėti nenorės ar nesugebės. Tokioje padėtyje buvo kaip tik atsidūrusi Lietuva Matulaičio laikais. Čaras buvo uždraudęs priimti naujus kandidatus į vienuolijas, ir

jos buvo pasmerktos išmirti. Nežiūrėdamas pavojaus atsidurti Sibire, Matulaitis pradėjo slapta ugdyti vienuolijas ir reikalingas (Nukelta į 4 psl.)

P. SILEIKIS, O.P.
Ortopėdas, Protezistas
Aparatų-Protezų, Med. bandų, Spec. pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. P'rospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštadienį, 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLES LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonius priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. tel. WA 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonius pagal susitarimą. Jei neatšilepia, skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. P'rospect 4-1117
Rezid. 3241 West 60th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 9 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 65-čios ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadienį 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefon. 476-4042
Rezid. tel. WAibrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penktadienį 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9 val., penktadienį 10 v. r. iki 9 v. vak. Seštadienį 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

Ofs. 735-4477; REZ. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą.
Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akuserija ir moterų ligos
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne atšilepia, skambinti MI 2-0000

Ofiso HE 4-1414, REZ. PR 7-6867
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. Kampas)
Val.: kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak. Seštadienį 12-3 v. p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. Kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Seštadienį 1-3 v. p. p. Kitomis dienomis uždaryta.

KERTINĖ PARAŠTĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

gausiais sveikinimais. Bet tokie dalykai gilesnių pėdsakų nepalieka. Pvz. viena programos dalis buvo pavadinta muzikos ir literatūros vakaru, nors tos literatūros čia buvo tiek, kiek, anot vieno rašytojo, prie Kalėdų eglutės — senų eilėraščių deklamavimas. Faktiškai nei literatūros vakaru, nors katalikų rašytojų kongrese netrūko, nei religinio meno paroda, nors menininkai išpuošė koplyčią, nei kokių žymiesnių, naujų religinės muzikos kūrinių, nors muzikai skirta daugiausia vietos, kongresas nepasižymėjo.

Aplamai visoje šventėje dominavo dvasiškiai. Jie ir celebravo, ir vadovavo, ir paskaitas skaitė (du vyskupai ir keli kunigai), bet jų ir buvo šim-

tas su viršum. Pasauliečiams atiteko linksminojų rolė — jie dirigavo, dainavo, deklamavo ir... patarnavo. Bet kagi jie daugiau galėjo veikti, būdami profanai religinėje srityje? O jei kai kurie dar kai ką ir veikė, tai tik tie, kurie visuose suvažiavimuose veikia — mūsų politikai. Ir čia jie turėjo kalbėti po keils kartus. Bet tiek to. Suma sumarum — religinis kongresas formaliai praėjo kaip suplanuotas. Bet ar jis turės kokio poveikio tolimesniam gyvenimui, paaiškės vėliau.

L. D.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p. (Telefona trečiadienį)

Telef. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirm., antr., ketvirt., penktadienį 8 v. r. iki 9 v. v. Trečiadienį 8 v. r. iki 8 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirm., antr., ketv., penktadienį 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštadienį 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadienis uždaryta. Seštadienis nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ POŠLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val.: antradienį nuo 2-5 po pietų ketvirtadienį nuo 6-8 vak. Ofiso telefon. 776-2880
Rez. telefon. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
Ofisas 2454 West 71st St.
Val.: antradienį nuo 2-5 po pietų ketvirtadienį nuo 6-8 vak. Ofiso telefon. 776-2880
Rez. telefon. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: pirm., antr., ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7-8 v. r. vak. antr., ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurģija
Marquette Parko ofisas: 2550 West 71 Street, telefonas 925-8296
Res. tel. WA 5-3092
Valandos: 10-12 val. ir 7-8 v. vak. Seštadienį 10-12 v. ryto.
Kitas ofisas: 4644 South Ashland Ave., tel. OL 4-2896
Valandos: 2-5 v. popiet kasdien Seštadienis ir trečiadienis abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. P'rospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treči., ketv., penkt., 10-12 v. r. ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadienį 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priliminėja ligonius tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Trečiadienį uždaryta.

Telefonas — GROvehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Seštadienis 1 iki 4 val.
Pirm., antr., ketv. ir trečiadienį uždaryta

Tel. P'rospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val.: pirm., antr., ketv. 6-8 v. vak.; penkt., ir seštadienį 2-4 v. popiet. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį uždaryta.

Ofiso tel. 767-2141 Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm., antr., ketv., penktadienį 1-4 ir 6-8 v. v.; ketvirtadienį 6-8 v. v. Seštadienį 10-12 v.

Liudas Vilimas

Dievdirbys

CHREPTAVIČIUS

— Lietuvos švietėjas

ALGIRDAS BUDRECKIS

Iš žmonių, kurie rūpino XVIII amžiaus Lietuvos mokyklomis, žymiausias buvo Joachimas Liutavėras Chreptavičius. Tai šviesiausioji XVIII amžiaus pabaigos Lietuvos asmenybė — žmogus morališkai nesusiteršęs palaidumo gadynėje, doras tuomet, kai nemoralė buvo norma, teisingas, darbštus tinginių tarpe, nepaprastai išmokslintas ir didelis knygų mėgėjas.

Chreptavičius gimė 1729 m. sausio 4 d. Jasienu kaimė, Naugarduko vaivadijoje. Jo šeima kilo iš senos lietuvių didikų giminės; protėvis Liutavėras Chreptavičius buvo DLK Aleksandro vainikavimo 1492 metais maršalka. Jam mokslo pagrindus davė kun. Adomas Chmielovskis. Vėliau jisai mokėsi Nesvyžiuje, Vilniaus akademijoje ir Brunsberge. Po to jis įstojo į Lietuvos kariuomenę.

1751 m. Chreptavičius tapo Naugarduko stalininku ir vadovavo vaivadijos seimeliams. Įstojęs į kariuomenės, 1764 m. tapo Naugarduko maršalka ir buvo išrinktas atstovauti Naugardukui elekciniame seime. Jis rėmė Stanislovo Poniatovskio kandidatūrą į karalius. Karūnaciniam seime (1764 m. gruodžio 24 d.) Chreptavičius buvo pakeltas į Lietuvos didžiųjų raštinkus. Po to, Chreptavičius pradėjo rimtą valstybininko darbą, rūpindamasis ir mokslo ir teisinėmis reformomis. Jis suėjo į artimus santykius su Čartoriskų gimine ir su Masalskiu.

Bibliotekos kūrėjas

Baro konfederacijos metu jis susilaikė nuo dalyvavimo vienoje ar kitoje partijoje. Per tą audringą laikotarpį Chreptavičius pasitraukė iš viešo gyvenimo į savo dvarus Ščorsuose ir Vyšniavoje. Ščorsų dvarą atstatė ir pertvarkė, suteikdamas savo baudžiaviniams pilną laisvę ir net pastatydamas geležies liejyklą ir didelę biblioteką. Po to, jisai išvažiavo į užsienį ir grįžo tik 1772 m. pradžioje. 1773 m. balandžio 26 d. Delegacinis seimas jį išrinko Lietuvos pakancleriu. Jis ir buvo įtrauktas į senatą, kuris davė karaliui Stanislovui Augustui patarimus. Tuomet Chreptavičius turėjo didelės įtakos ir padarė savo žymiausią įnašą į Lietuvos - Lenkijos Respublikos gyvenimą.

Mokyklų išlaikymui jėzuitų turėtos nuosavybės

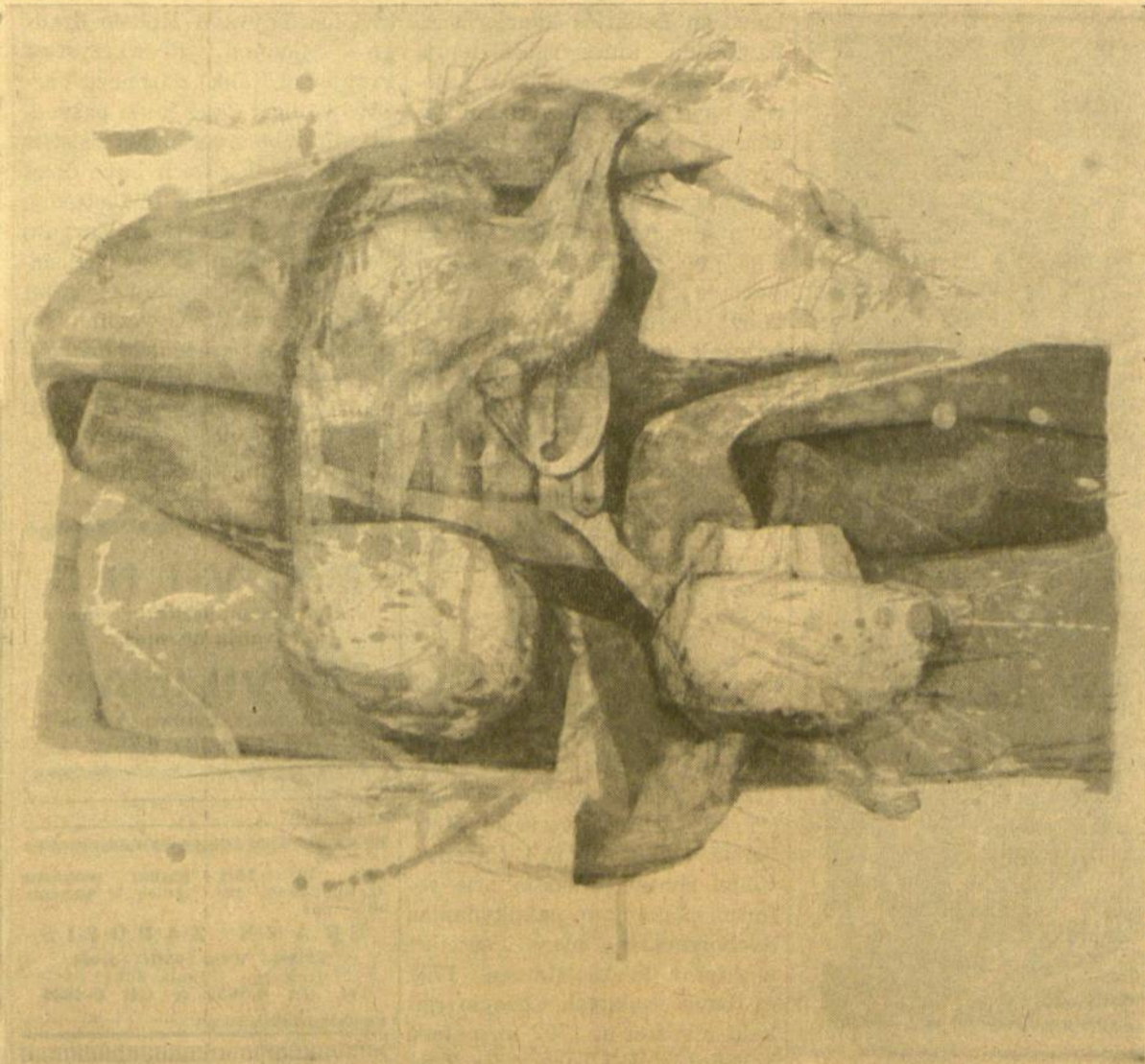
Ištisus du šimtmečius veikliausiu Lietuvos švietėju buvo jėzuitų ordinas, kuris turėjo platų mokyklų tinklą ir daug turtų. Popiežiui Klemensui XIV savo breve "Dominus ac Redemptor noster" 1773 m. l'epos 21 d. uždarius v'same pasaulyje jėzuitų ordną, Lietuvos švietimo reikalai visiškai pakriko. Kiti Lietuvos vienuoliai, ir net stipriausi iš jų švietimo darbe bijarai, nepajėgė jėzuitų pakeisti, o prašymas netaikyti popiežiaus brevės bent Lietuvoje ir Lenkijoje liko be pasėkmių.

Didelį jėzuitų turtą perėjo valstybės žinion. Visus jų turtus surašius, pasirodė, kad metinės pajamos iš jų Lietuvoje siekė 522,847, o Lenkijoje — 383,819 auksinų. Be to, jėzuitai turėjo daug išskolintų kapitalų: Lietuvoje jų buvo išskolinta 2,438,338, o Lenkijoje net 4,753,877 auksinų. Seimo delegacija, gobšaus Poninskio vadovaujama, buvo pradėjusi juos savo tarpe grobstyti, bet didysis Lietuvos pakancleris Chreptavičius, dar kitų palaikomas, paveikė Seimą ir karalių, kad visi jėzuitų turtai būtų perduoti švietimo reikalams ir kad būtų sudaryta speciali komisija švietimo ir auklėjimo reikalams.

Edukacinė komisija

Jo pasiūlymas buvo priimtas 1773 m. spalio 13 d. Lietuvos - Lenkijos seime, kuris tada posėdžiavo ir tvarkėsi po pirmojo Respublikos padalinimo. Buvo įkurta Edukacinė komisija ir jai pavesta perimti ne tik jėzuitų mokyklos ir turtai, bet rūpintis ir kitų mokyklų priežiūra, jų programomis ir vadovėliais. Ši komisija turėjo didelę reikšmę ne tik švietimui ir kultūrai, bet ir naujo sąmoningo piliečio suformavimui. Tai buvo pirmas atvejas, kai valstybė pati tiesiogiai ėmėsi švietimo darbo.

Edukacinė komisija buvo hendra Lietuvai ir Lenkijai ir kėlė lenkiškojo patriotizmo idėją. Bet pakeltas švietimas davė Lietuvai teigiamų vaisių. Komisija sudarė keturi senatoriai ir keturi seimo delegatai, renkami šešeriems metams. Įėjo tokie žmonės, kaip J. Chreptavičius ir Adomas Čartoriskis. Tiek už išnuomotus dvarus, tiek už kapitalus Edukacinei komi-

ROMAS VIESULAS

"ENCOUNTER WITH TELL" (spalvota litografija, 1965). Šį mūsų dailininko darbą neseniai įsigijo Valstybinė Baltųjų Rūmų meno kolekcija.

sijai buvo mokama 4½%. Bet iš pradžių pačius finansus tvarkė dvi atskiros dalomosios komisijos.

Pradžioje Edukacinei komisijai vadovavo Vilniaus vyskupas Ignas Masalskis, kuris vėliau už įsiekvojimus, padarytus jo paties arba jo patikėtinių, buvo pašalintas ir liko tik komisijos nariu. Visa ta reforma ir pačiu švietimo darbu faktinai daugiausia rūpinosi Joachimas Chreptavičius, matematikui Mykolui Počobutui talkinant. Tačiau ir jam iš karto nebuvo įmanoma pasiekti, kad dideli jėzuitų turtai, atitekę Edukacinės komisijos žinion, netirtų privačiose rankose. Greit paaiškėjo, kad vadinamosios dalomosios komisijos su tais turtais daro biznį — dvarus labai pigiai dalina savo artimiesiems, o pinigų tiesiog vag'a. Todėl 1776 m. abi komisijos buvo Seimo panaikintos, ir visi turtai pavesti tiesiog Edukacinei komisijai. Bet pinigų vogimas nesiliovė; dažnai jų pritrūkdavo net mokykloms. Kadangi Lietuvoje jėzuitų turtų buvo kur kas daugiau, negu Lenkijoje, tai ir pajamų Lietuvoje buvo daugiau. Lenkijos mokykloms savų pajamų nepakankant, joms būdavo pridedama dalis Lietuvos pajamų. Todėl Lietuvos bajorai nuolat pyko ir reikalavo nuo krašto mokyklų atliekamas sumas skirti Lietu-

vos kariuomenei, o tik ne Lenkijos mokykloms. Tačiau ir šis klausimas per visą Edukacinės komisijos darbo laikotarpį (1773—1793 m.) buvo neišspręstas.

Svietimo pertvarkymas

Nežiūrint to, kad Chreptavičiui nebuvo priebrendusi lietuvių atskiros tautybės sąvoka, jo darbų tikslas buvo: Lietuvos švietimas ir gimtojo krašto gerovė. Jis ir didžiausią savo darbo ir sumanymų dalį paskyrė Lietuvos švietimo santvarkos performavimui. Per trumpą laiką buvo atlikti milžiniški darbai. Perorganizuota visa mokyklų santvarka. Švietimo galybės liberalinėje dvasioje veikdami, Chreptavičiaus bendradarbiai pertvarkė pedagogiką ir mokslus pasaulietiškais pagrindais. Vilniaus akademija, pavadinta Vyriausiojo mokykla, greta, nors ir kai kuriuos dalykus įlindo lenkų kalba. Visose mokyklose vyravo humaniškoji ir liberalinė dvasia. Vietoje senoviškų bausmių, aklo klusnumo ir šnipinėjimo sistemos, stengtasi žadinti garbės ir atsakingumo jausmą.

Mokslo ir auklėjimo planas

Buvo paruoštas rimtas mokslo ir auklėjimo planas. Greta teoretinių dalykų norėta duoti jaunimui ir praktiškų žinių iš gamtos, žemės ūkio. Pasirūpinta gerais vadovėliais, o budri mokyklų priežiūra skatino dorą, veiklaus, sąmoningo ir paruošto gyvenimui piliečio auklėjimą.

Vilniaus Vyriausioji Mokykla, kuriai vadovavo M. Počobutas, niekuo nesiskyrė nuo universiteto, nes joje buvo e'nami visi aukštosios mokyklos dalykai (moralinių mokslų kolegijoje — filosofija, teologija ir te'sė, o fizinių mokslų kolegijoje — gamta, matematika ir med'icina). Dėstyta daugiausia lotyniškai, nors ir kai kuriuos dalykus įlindo lenkų kalba. Visose mokyklose vyravo humaniškoji ir liberalinė dvasia. Vietoje senoviškų bausmių, aklo klusnumo ir šnipinėjimo sistemos, stengtasi žadinti garbės ir atsakingumo jausmą.

Pastangos panaikinti baudžią

Šalia švietimo darbų, Chreptavičius dalyvavo ir valstybės (Nukelta į 4 psl.)

Laiškai iš anapus

Andrius Viltis

Kraujas rašo šiuos nebylius laiškus,
Neparašytus laiškus —
Iš pamiškių juodų, iš liūnų,
Kraujas iš kalėjimo tortūrų kambarių,
Iš prekyviečių, kur mūsų kūnai t'so iškankinti,
Kraujas iš Arktikos, iš Sibiro žiauriausių pakraščių:
Ne poetiškai, ne dramatiškai, o gyvu krauju mes
rašome

Mūsų liūdnuos, neparašytus laiškus Jums,
O mūsų mylimiausi, laisvieji broliai!

GIMINEMS

Pražiūrime akis į saulėleidį,
Į vakarus...
Tarsi, Jūsų meilė mums padės...
Ateina tik nepažįstamos bangos,
O smelgiasi širdin tik sopuliai...

Laikas Jums ten prabėga, brangūs manieji,
Prisiminimai kaskart vis blankesni...
O mes vis akis įsmeigę saulėleidin liūdnan,
Iš kurio Jūs jau niekad nepareisite...

Maldoje šaukiamės Jums pagalbos,
Tos, kurios mums niekas niekad neatneš,
Tos, kurios mums nei bangos nepažįstamos
nebeatneša,

Tos, kuriai Jūs laiko nebesurandate.

ŪKININKAMS

Jūsų dirvas mes savo jaunais kūnais dangstėme,
Jūsų vasarojaus linguojančius laukus.
Jūsų sodybos pavėsingos mus slėpė ir maitino,
Į Jūsų pievų platybes prisisunkę mūsų kraujo
amašavimai...

Kad Jūsų vaikai ir vaikų vaikai
šias išlaisvintas dirvas artų dainuodami.

POETAMS

Poetai mūsų iškilięji,
Jūs, kurie mums širdis uždegėte mūsų žemės
meilės gaisrais,
Ar Jūs galite rašyti degančiu krauju?

Čia amžinai grumiasi bevilties juodybė
su protarpiais vilties,
O Jūs ten rašote apie ramias peteliškes,
Apie rases lašelyčius

Rašykite apie baisų, degantį skausmą,
Kuris sukausto mūsų ateitį,
Rašykite apie mūsų širdį draskančias raudas,
Apie verkiantį, išlietą ir užmirštą mūsų kraują...

Ar Jūs dar galite rašyti mūsų mirstančių krauju?

MUZIKAMS

Jūs išdainuokite mūsų nebaigtas dainas,
Rašykite Requiem kiekvienam nekaltam kraujo
lašui...

Sukurkite begaliniai liūdnas simfonijas,
Kurios vertytų,
Kurios neduotų Jūsų broliams akių sumerkti...

Milljonais verkančių garsų išdabinkite
Senas, išteriotas panemunės,
Ištuštintus sodžius,
Senas, kraujuotas pamiškes.

Apdainuokite mūsų begalinį nusivylimą ir rūpestį,
Mūsų širdis ryjantį skausmą!
Kurkite sonatas apie dangaus keršto šaukiančias
žudynes

Mirstančiose panemunėse...

Mūsų širdys neišlaikys, jeigu ir Jūs nutilsite...

TEATRALAMS

Ar teka Jūsų veidais skausmingos ašaros?
Ar verkia Jūmyse nuokankintos naktys?
Ar rauda dienos šurpulingos?

Tragedijose ir dramose ir filmuose skausminguose
Ar mūsų beviltės kančias apverkiate?

Žirafos

J. Savasis

Jaučių didelės pagarbos, tiesiog baimės, visokiems psichiatrams, psichologams, psichoanalistams, neurologams ir panašioms modernių laikų mokslininkams, kurie nesvaikoje apie padangų erdves, o yra susikonscentravę apie žmogaus makaulę ir joje suranda sąmonių, nesąmonių, pasąmonių, refleksų, vaizdų, idėjų, iš kurių nustato ir apsprendžia žmogaus veiksmus. Toji pagarbą, tikriau sakant baimę, dar padidėjo, kai pamačiau, kaip jie gydė mano geriausią draugą Julį.

Visi turime daugiau ar mažiau draugų, bet jų tarpe visuomet yra vienas, kurį galima pavadinti geriausiu. Toks buvo mano draugas Julius. Susidraugavome su juo dar mokyklos suole, paskui drauge studijavome, drauge svajojome, kūrėme ateities planus, išsipasakojome vienas kitam savo išgyvenimus, savo praeitis. Pažinomė vienas antrą gerai. Žodžiu, pasidarėme nuoširdūs draugai.

Turiu pasakyti, kad toji draugystė pasiliko ir tada, kai Julius vedė Emiliją, tačiau dabar draugystė įgavo kiek kitokias formas. Emilija puiki, tiesiog šventa moteris. Ji savo gyvenimo tikslu, po to, kai ištėkėjo už Julius, pasirinko tarnavimą savo vyriui, stengdamosi jį globoti, juo rūpintis, kad tik jam viskas būtų saldu, minkšta, skanu, sveika. Žodžiu — tapo jo rūpestinga motina. O tokia meilė turi ir pavydo dozę. Kai aš po senovei dažnai aplankydavau Julį, pastebėjau, kad Emilija nelabai patenkinta: ji nori, kad vyras liktų tik jai vienai ir nesidalintų savo draugiškumo jausmais su nieku kitu. Todėl paskutiniu laiku suretiniau savo vizitus, palikdamas juodu džiaugtis savo šeimynine meile.

Tik štai vieną kartą išgirstu nemalonią naujieną: su Juliu blogai. Ėmė reikštis keista pamišimo forma: mato laukinius gyvulus ir žvėris: žirafas, kalnų ožkas, net ir liūtus. Esanti kažkokia nervų išsisėmimo forma, kuria susirūpinę jį lankantieji gydytojai.

Man tai buvo nuostabu. Pažįstu Julį gerai. Tiesa, jis visada buvo truputį svajojantis, tačiau, kai subrendo, labai tvirtai stovėjo kojomis ant žemės. Ką reiškia visa ta istorija su žirafomis, ožkomis ir liūtais? Nutariau tuoj pat aplankyti mano geriausią draugą Julį.

Duris atidarė apsiašarojusi Emilija. "Ar girdėjai, kas atsitiko? Julius regi mirazus.

Siandien dar blogiau: sako, jog matęs net raganosį. Esame pritrenkti. Prašau jį aplankyti. Netrukus įvyks gydytojų konsiliūmas. Pasilik, man bus ramiau".

Įžengiau į Julius darbo kambarį ant galų pirštų, būdamas tikras, kad jis mane palaikys kengūra. Bet jis, visiškai ramus, sėdi minkštasuolyje, lyg koks Arabijos kalifas. Saulės spindulys pro langą buvo apšvietęs jo simpatišką veidą. Nematau jokios atmainos, jokio pamišimo ženklo. Kai aš taip nedrąsiai susirūpinusiu veidu įėjau, jis man atvirai ir sako: "Prašau arčiau, nebijok, dar nesikandžioju. Gal vėliau..." Atsisėdau šalia jo ir užsidegiau cigarete. "Gal rūkysi?" — pasiūliau ir jam. Pakratė galvą. Reiškia, jam rūkyti daktarų jau uždrausta. Iš kokio tuzino butelių ir dėžučių pasirinko piliulę ir nurijo. Kai žmogus jau vartoja raminančius vaistus, aš visada jaučiu baimės.

Julius ramiausiai ėmė kalbėti: "Pirmiausia noriu tave supažindinti su padėtimi. Pereitą savaitę išvažiavau automobiliu vienas sau už miesto visiškai be tikslo — taip sau, pasivažinėti. Vienoje vietoje, laukuose, kažkokioje pievoje mačiau dvi, ne, palauk, tris žirafas. Tai buvo ne per toli nuo mūsų miesto laukuose. Tu gi žinai, kad aš mėgstu paklaidžioti po laukus, toliau nuo miesto. Paskui mačiau antilopių, kalnų ožkų, kurios ramiausiai ganėsi pievoje. Paskui dar mačiau liūtą ir net raganosį..." Nutraukė pasakojimą ir žiūrėjo į mane, tirdamas, koks mano

įspūdis. Paskui pridūrė: "Tavimi visada pasitikėjau, todėl galiu tik tau pasakyti, kad dar mačiau kaimenę dramblių ir bent dvyliką erelių, tupinčių šalia kito kito toje pačioje pievoje..."

Norėjau kažką sakyti, bet tuo tarpu kažkas pasibeldė į duris. Įėjo Emilija ir dramatiškai pranešė: "Atvyko profesorius..." Tai buvo plačiai žinomas psichiatras. Pakilau išeiti, bet Julius tarė: "Tai mano geriausias draugas. Ar gali jis pasilikti?" Profesorius davė sutikimo ženklą ir pradėjo pokalbį su Julium: "Na, tai kaip einasi? Ar jau pranyko žirafos?" Julius sausiai atsakė: "Ne", ir pakilęs iš minkštasuolio tęsė toliau: "Ne, profesoriau, ne tik nepranyko, bet dargi matau aplink save ir kitokių žvėrių bei gyvulių..." Profesorius pakeitė iki šiol buvusį draugišką toną ir, primerkęs akis, pradėjo apklausinėjimą: "Ar, Tamsta, tikras, kad niekad nebuvai praradęs sąmonės? Staigūs apalpinimai, pasimetimas, atminčių netekimas, po ko visada jaučiamas nemalonus jausmus... Aš turiu prileisti, kad Tamsta kartą pusiau sąmonėje esi nuėjęs į zoologijos sodą, o kai atgavai pilną sąmonę, tai tada matytus gyvulus ir žvėris perkėlė kitur. Nežinau, ar aišku?"

Tai pasakęs, psichiatras atsisuko į mane, kaip tai daro garsūs paskaitininkai arba žymūs advokatai, kai nori gauti publikos pritarimo, bet aš net nemirktelėjau. O mano geriausias draugas Julius atsakė: "Nie-

kad man nepasitaikė jūsų išvardinti atvejai. Niekad nesu buvęs nei sąmonėje, nei be sąmonės zoologijos sode. Tą dieną važinėju taip sau, be tikslo, ir staiga pamačiau tris žirafas, laisvai linguojančias pievoje, su tais ilgais kaklais ir būdinga eiseną, svyruojančia, tarsi jos sūptųsi..."

Čia aš norėjau įsiterpti: "Atsiprašau, profesoriau...", bet jis žiauriai pažvelgė į mane ir pro dantis iškošė: "Tamsta čia gali būti, bet neprivalai manęs pertraukti..." Ir atsiskukęs į Julį, tęsė savo apklausinėjimą toliau:

- Ar esi buvęs kada nors Afrikoje?
- Niekados.
- Ar nenorėtum nuvykti į Afriką?
- Ne per labiausiai.
- Ar įstaigoje, kurioje dirbi, yra ant langų grotos? To klausiu dėl to, nes laukiniai gyvuliai ir žvėrys gali būti simbolis tavo slapto noro išsiveržti į laisvę, į tyrą orą...
- Aš nedirbu įstaigoje.
- Ar, būdamas mažas, esi buvęs zoologijos sode?
- Atrodo, kad esu buvęs.
- Klek kartų
- Neatsimenu.
- Ar esi aistringas medžiotojas?
- Taip.
- Ką daugiausia šaudai?
- Kas pasitaiko.

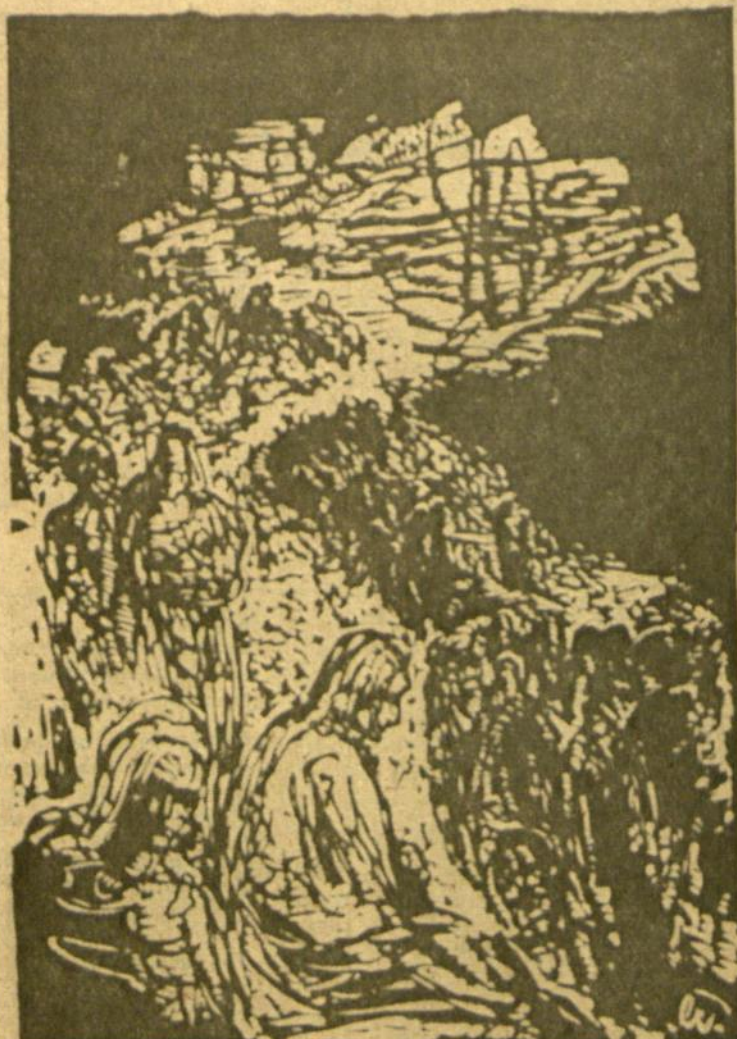
(Nukelta į 4 psl.)

Pareigos persekiojamai Lietuvai

(Atkelta iš 2 psl.)

kalavo, kad lietuviai vienuoliai ir vienuolės pirmoj eilėj tarnautų savo tautai. Šiandien padėtis Lietuvoje yra dar blogesnė. Ateistinė valdžia yra ne tik naujus kandidatus priimti griežtai uždraudusi, bet ir pačias vienuolijas panaikinusi. Todėl šiaandien Lietuvos kilmės vienuolijoms išeivijoje yra didelė atsakomybė nesumažinti Lietuvos kilmės vienuolių, misionierių, kurie, iki galės vyksti į Lietuvą, galės sėkmingai darbuotis Lietuvoje išeivijoje, palaikydami jos dvasią ir ugdydami pasauliečių apaštalavimo vadus. Jeigu tačiau šios vienuolijos nusigręžtų nuo persekiojamos tautos ir pasuktų galį daug dėkingesnį tarnavimą tiems, kuriems dirbančiųjų netrūksta, jų vieta pasiūlyta tūkščia, ir jos niekas kitas neužims.

Dažnai uolūs vyskupai ir klebonai galvoja, kad išeiviai ir ypač jų vaikai, kurie gerai moka bendrąją krašto kalbą, nėra reikalingi patarnavimo gimtajai tėvų kalbai ir turi būti ko greičiau įjungti į bendrąją teritorinę sielovadą. Jie taip galvoja paprastai dėl to, kad žino, jog teritorinėse parapijose visi gyvena arti savo bažnyčios bei mokyklos, gali būti lengviau pasiekiami ir t. t. Visa tai, be abejo, yra tiesa, tačiau nepilna. Pilna tiesa reikalauja matyti toliau už savo parapijos ar vyskupijos ribų ir atlikti kolegialumo pareigą persekiojamųjų kraštų išeivių atžvilgiu. Pats II Vatikano susirinkimas šiuo atveju ragina, kad tikintieji atvirai ir drąsiai primintų savo dvasininkams tai, ką šie kartais Bažnyčios bendrąjį labą liečiančiuose dalykuose žmogiškai gali užsimiršti: "Kiekvienas pasaulietis turėtų atvirai pareikšti jiems savo reikalus ir pagėdavimus su tokiu laisvumu ir pasitikėjimu, koks tinka Dievo sūnui ir Kristaus broliui. Paskiri pasauliečiai, pasižymį mokslu, kompetencija ar ypatingu sugebėjimu, turi teisę, o kartais ir pareigą pareikšti savo nuomonę apie dalykus, kurie liečia Bažnyčios labą. Kai tokios progos pasitaiko, tebūna tai atliekama per Bažnyčios šiam reikalui įsteigtas žinybas. Teatlieka tai, visad žiūrėdamas teisybės, drąsiai ir protingai, su pagarba ir meile tiems, kurie savo šventąją pareigą atstovauja

Ljudas Vilimas

Ilustracija knygai "Aš kaltinu" (lino raiz.)

Kristaus asmenį" (Konst. apie Bažnyčią, nr. 37; mano pabraukimai).

Norėčiau baigti šv. Pauliaus, tautų apaštalo, raginimu Korinto krikščionims: "Budėkite, tvirtai stovėkite tikėjime, elkitės kaip vyrai ir būkite stiprūs. Visa, ką darote, tebūnie daroma su meile" (1 Kor 16, 13-14).

Chreptavičius - Lietuvos švietėjas

(Atkelta iš 3 psl.)

reikaluose. Nuo 1776 m. Joachim Chreptavičius bendradar-

biavo su Lenkijos kancelieriu A. Zamoiskiu, kuris ruošė naują teisinę. Bet respublikos bajorija buvo konservatyvi; kai Zamoiskis pas ūlė seimui kodekso projektą, atstovai su didžiausiu pasipiktinimu jį atmetė, nes ten buvo numatyta atleisti valstiečius nuo baudžios ir laikyti juos tėsno globoje. Bajorai blyvė: "Mužikus nori padaryti bajorais, o mus muzikais!" Lietuvos bajorai atstovai dar turėjo kitą pręžastį atmeti Zamoiskio projektą. Lietuvos bajorai, vadovaujami Antano Tizerhauzo, to teisyne įvedimui priešinosi dar ir todėl, kad jis buvo skiriamas abiem jungtinėms valstybėms. O Lietuva nenorėjo išsižadėti savo statuto.

Faktiniai tvarkė Lietuvą

1778 ir 1780 metais jis buvo Nuolatinės Tarybos narys. Po Antano Tizenhauzo nuosmūgio 1780 m., Chreptavičius faktinai tvarkė Lietuvą. Ketverių Metų Seime (1788-92 m.) Chreptavičius rimtai prisidėjo prie reformų planavimo, palaikydamas Suchorzevskio planą suteikti miestams laisvą statusą. 1791 m. buvo paskirtas užsienio reikalų ministru. 1792 m. patarė karaliui įstoti į Targovicos Konfederaciją. Sekančiais metais jisai buvo paskirtas Lietuvos kancelieriu, bet labai trumpai ėjo pareigas. Atsistatydino ir išvyko į užsienį.

Sukilimas; vertėjas ir mokslo veikalų autorius

Grįžo 1794 m. Nors jau pasenęs ir pavargęs, Chreptavičius visomis jėgomis prisidėjo prie Kosciuškos sukilimo. Sukilimą rusams nuslopinus, Chreptavičius pavedė savo nuosavybę sūnui, ir pats persikėlė į Varšuvą. Visiškai pasitraukė nuo politinio gyvenimo, Chreptavičius

tavičius dalyvavo Mokslo draugų sąjungos (Towarzystwo Przyjaciół Nauk) darbuose Varšuvoje. Jisai daug laiko pašventė studijuodamas būdus valstiečiams šviesti. Jisai ir buvo fiziko-krazizmo Lenkijoje ir Lietuvoje pradininkas; išvertė A. Turgoto veikalą į lenkų kalbą: "O slaudančių sielų ir podzieliu mąjūku w spolecznosci". Gyvenimo sutemose dar parašė eilę mokslinių veikalų apie gamtą, jų tarpe "Prawn'e natury". Joachim Chreptavičius mirė Varšuvoje 1812 m., kovo 4 d.

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

A. VILIMAS

3415 So. Litanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

LEO'S SINCLAIR SERVICE

5759 So. Western Avenue
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
Kampus 58th Street
Telefonas — PRospect 8-9533

TELEVIZIJAS:

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoj \$3, už dirbtuvės darbą \$10 ir dalyv. Pasiteiraukite apie naujas.

J. MIGLINAS

2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

OOSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
3 skyrtai Chicagoje:

2608 W. 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St. Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas geriausių rėdies medžiagų ir kitų prekių žemo kainomis.
E. ir V. Zukauskai

SOPHIE BARCUS RADIO

SEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio, 10 iki 11 val. ryto. Šeštadienis ir sekmadienis nuo 5.30 iki 9.30 val. ryto. Vakaraus primadienas 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEmlock 4-2413
7159 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING

BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

4 1/2% 5%

current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDU MOKAMA PAGAL VISAS TAPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2% dividendu kas pusmetį ir dar išmokame po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antradi., Penktadi., ir Šeštadi. 9 v. r. iki 4:30 v. p. d.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. iki 8 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

NAUJU PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TAISYMAS.
GREITAI patarnavimas — GARANTUOJA — KREDITAS.

2412 WEST 1st ST., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

MARQUETTE PARK — AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 metų, visada prisilaikydama sągūmumo ir išsamių, palyginamai, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprūs finansškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtumėte geresnį gyvenimo sąlygą. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance
- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Savings Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

Žirafos

(Atkelta iš 3 psl.)

— Nurodyk tiksliau: varnėnus, žvirblius, varnas. Ar nenorėtum kartais nušauti kokį stambesnį žvėrį? Ar tau negaila mažų paukštelėlių? Ar nenorėtum nušauti, pavyzdžiui, liūtą?
— Apie tai aš niekad nepagalvojuau.
— Ar tavo žmona neprimena tau kokio nors ypatingo gyvulio, jei taip, tai kokio?
— Ji nepanašį į jokių gyvulių.
— Bet jei būtinai reikėtų ją palyginti su koku nors gyvuliu, į ką ji būtų panaši?
— Į žiurkę, nes sugrauzia visą mano alga.
Nusišypsojau. Čia profesorius vėl žiauriai pažvelgė į mane ir tarė: "Tamsta nepripratęs čia būti. Maži juokai, kai tavo

draugas yra rimtoje sveikatos būklėje".
Vėl pasibeldė kažkas į duris, ir vėl Emilija su dar dramatiškesniu veidu pranešė: "Atvyko kitas profesorius".

Šis buvo jaunas, be akinių ir mažiau iškilingas. Pasveikino garsų kolegą žemai nusilenkdamas ir pavadino jį "maestro". Po pažastimi turėjo dėžutę, panašią į tas, kurias nuperka vaikams su medžio kaladėlėmis, kad jie statytų namus ir pilis. Davus maestro, paskaitė profesoriui dežutę, panašią į tas, kurias nuperka vaikams su medžio kaladėlėmis, kad jie statytų namus ir pilis. Davus maestro, paskaitė profesoriui dežutę, panašią į tas, kurias nuperka vaikams su medžio kaladėlėmis, kad jie statytų namus ir pilis.

Ištraukė jaučio paveikslą. Julius pažiūrėjo ir garsiai tarė: "Kavos". Paskui jam parodė paveikslą, kaip du imtynininkai rungtis ringe. Julius dar garsiau tarė: "Kavos". Pagaliau trečias paveikslas: erelis, išskėtęs sparnus, panašus į tą, kuris yra Čiurlionio paveiksle virš nekaltų kūdikio, žaidžiančio su pienės pūkuota galvute. Julius beveik rikte suriko: "Kavos".

Emilija, kuri už virtuvės durų atidžiai klausėsi pokalbio, išgirdusi vyrą šaukiant kavos, tuojau atsikabino su keturiomis kavos porcijomis. Julius savo puodelį išmankė vienu atsikvėpimu, o mes likusieji tyloje siurbčiojome pamažu. Emilija, praėjusi pro vyrą, pabučiavo jį į kaktą ir apsiverkusi išslinko į virtuvę. Kambaryje užviešpavo nejaukiai tyla. Ją pertraukė maestro, kuris prirašė Julijui kažkokių pilulių ir ėmė aiškinti, kada ir kaip jas vartoti. Jaunesnysis profesorius, išsiėmęs iš kišenės elektros lemputę ir, žibindamas Julijui į akis, atrodė, ieškojo ten plauko. Paskui pusbalsiu, tarsi tik sau, sako: "Mėnesis miego kuracijos ir visos žirafos pranyks. Nieko rimto, tačiau žirafas reikia išvaryti. Jei ir tai nepažės, tada jau reikės elektros šoko, žinoma, jei leisite, gerbiamasis kolega". Maestro galvos linktelėjimu pritarė. Bet prieš išeidamas, jaunas profesorius staiga atsisuka į mane, pašviečia man į akis savo lempute ir rimtai sako: "Tamsta man visiškai nepatinka: ir pas Tamstą nervų išsekimas — liga, kuri,

kaip rodo paskutiniai bandymai ir patyrimai, yra užkrečiama. Todėl visai nesistebėsiu, jei kurią dieną ir Tamsta pradėsi matyti žirafas..."

Į tai aš norėjau dar kažką pasakyti, bet profesoriai jau buvo už durų: garsūs profesoriai visada labai skuba. Likau vienas su Julium ir jam sakau:

— Juliau, kada tu matei tas visas žirafas, antilopes, kalnų ožkas, liūtus, raganosius, dramblius ir erelius,
— Pereitą sekmadienį.
— Ar kartais nebus prie 23 kelio, kuris veda iš miesto į šiaurę?
— Taip, tikrai toje pusėje.
— Žinai ką: važiuojame į tą pat vietą. Gal ir aš pamatysiu žirafas. Juk girdėjai, kaip profesorius sakė, kad ir man turi netrukus jos pasirodyti. Kam tad laukti? Juk mudviejų obalsis visada buvo ką darai, daryk greičiau...

Sužokome į automobilį ir pirmyn už miesto šiaurės link, 23 keliu. Kai privažiavome didelę pievą, ten ganėsi žirafos, kurios mus pamatę ištisė savo ilgus kaklus laukdamas, kad kuo nors pavaišintume. Toliau nuo kelio antilopės, vikrios kalnų ožkos, du liūtai, raganosis, kaiminė dramblių ir erelių. Suskaitėme juos — buvo lygiai dvylika. Tupėjo ramiai ant žemės, tikriausiai su parištais sparnais. Julius stipriai mane apkabino:

— Dar kartą įsitikinau, kad esi mano geriausias draugas. Tu vienas manimi patikėjai, kai visi kiti laikė mane puspročiu, kai jiems papasakojau, ką aš čia mačiau...
Pasirodo, vienas garsus filmų režisierius suko filmą "Tvanas" ir surinko visus tuos žvėris ir gyvulius patalpinti čia Nojaus arkon. Tik man nebuvo aišku, iš kokios peklos jis pririnko tiek priėjusių laukinių žvėrių ir gyvulių. Gaila, nepasimėmė drauge ir Emilijos: tegul ir ji būtų persigusi ta pačia liga, kaip ir jos vyras...

Grįžtant atgal, sau vienas pagalvoju: kaip dažnai žmogus palaikomas pamišusiu vien tik dėl to, kad jis sako tiesą, vien tik tiesą ir niekad jos neužsigina.

M. K. ČIURLIONIS - EUROPOS KULTŪROS SIDABRINIO LAIKOTARPIO REIŠKĖJAS

Prof. Vladimiro De Faria e Castro paskaita 13-joje Lietuvių studijų savaitėje Vokietijoje

Vladimiras De Faria e Castro gimė Lietuvoje, Raudonės pilyje prie Nemuno krantų. Mokslus ėjo Kaune ir buvo ilgametis Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerio asmens sekretorius, redagavęs šios įstaigos biuletenius prancūzų kalba. Už nuopelnius Lietuvai prelegentas buvo apdovanotas Gedimino ordinu. Būdamas portugalų aristokratų giminės, savo šeimos kultūra rusas, De Faria e Castro giliai suaugęs su Lietuva, 1940 nublokštas užsienin, šiuo metu eina rusų kalbos dėstytojo pareigas Mairno universitete, Vokietijoje, ir laisvalaikį skiria intensyvioms liuanistinėms studijoms, kurių dėmesio centre stovi Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūryba.

Naujas Čiurlionio kūrybos vaizdas

Studijų savaitės dalyviams prof. De Faria e Castro kalbėdamas turtinga ir jautria lietuvių kalba pateikė visiškai naują Čiurlionio vizijų egzėgezę. Čiurlionis yra negimčijama lietuvių tautos nuosavybė, nes jo kūrybos giliausias šaknis glūdi Lietuvos gamtoje ir lietuvių sielos švelnume, religiniame Lietuvos kultūros išgyvenime. Ramybė, susikaupimas ir jaukumo atmosferą yra Čiurlionio kūrybos lietuviškoji nuotaika. Bet sykiu Čiurlionio kūryba suaugusi su Europos kultūros laikotarpiu XX amžiaus pradžioje, kuriam būdingas simbolizmas, filosofinis eklekticizmas ir neomisticizmas, kuris vadinamas "sidabrinio laikotarpio". Poezijoje šito tarpsnio būdingiausias atstovas rusų literatūros rėmuose buvo lietuvis Jurgis Baltrušaitis.

Anuomet dar nebuvo baugaus žvilgsnio į ateitį ir pesimistinių prognozių, bet viešpatavo tikėjimas ir įsitikinimas, kad galima per mąstymą atidengti pasaulio paslaptis. Tam laikotarpiui būdinga pasaulio pradų diskusija, pasaulio paslapių regėjimas ir minties vaizdavimas simboliais. Čiurlionis buvo vienas iš būdingiausių ir didžiausių šios epochos kūrėjų, kurį drąsiai galima statyti šalia didžiausių meno genijų, kaip Tizianas ar Rembrandtas, reprezentavusių renesanso ir barokinio naturalizmo epochas.

Kelionė pasaulio Dvasios aukštybėse

Prof. De Faria e Castro giliu žodžiu ir įžvalgumu pasekė Čiurlionio kūrybos simbolinę prasmę, atskleidamas jo ciklų vidinį sąryšį, kartu sudarydamas iš jo vizijų sekos filosofinę sistemą. Visų ciklų centre randame stovintį aukščiausiąjį būties pradą, apibūdinamą Pasaulio Dvasia arba Pasaulio Karaliumi — "Rex", rūpestingo, mylinčio ir išmintingo visatos viešpaties pavidale. Visa eilė Čiurlionio paveikslų vaizduoja žmonių sielų kelia iš Lietuvos krašto vaizdžio idilijos vis ir vis aukštesnį visatos jūras, į tą amžinos

šviesos centrą, kur tarytum viršūnėje soste karaliaudamas visatos Valdovas skleidžia palaimą ir gėrį. Jo didingi ciklai parodo tą gamtos ir žmonijos etapų dėsningumą, kuriame regimi amžini žmonijos troškimai ir protui nesuprantamųjų paslapių vizijos.

Čiurlionio sonatų idealizmas

Begalinį kūrėjo idealizmą liudija taip pat Čiurlionio muzikinio pasaulio inspiruotieji ciklai, jo klasiškieji kūriniai. Jūros, Saulės, Žalčio, Piramidžių ir pati gražiausioji Pavasario sonata. Šie vaizdai ne tik kupini ritmingo ir vaizdaus grožio, bet tęsia ir Čiurlionio idealistinės filosofijos reikšimą palaimingos likiminės atomazgos ženkle. Čiurlionio darbų technikos provizoriškumas — jo darbų dažai blanksta, detalės iš dalies pateiktos tik abreviatūroje ar ški ciskai, prof. De Faria e Castro nuomone, kaip tik išryškina jo moralinio palikimo pastovumą. Čiurlionis yra nepraėjęs, kaip ir jo nupieštieji žemaičių kryžiai, kurie ir šiuo metu naikinami nuožmaus okupanto, niekuomet neišnyks, kaip moralinės idėjos simboliai. (rkl)

Lietuvių studijų savaitės dienos Romovos sodyboje, Vokietijoje, vyko dail. A. Krivicko suruoštos parodos. Įvadinę parodų dalį sudarė Lietuvos kraštovaizdžių, Vilniaus meno paminklų vaizdų bei liaudies meno reprodukcijų ekspozicija. Dvi Vasario 16-tosios gimnazijos naujųjų rūmų sales užėmė įdomi jaunųjų Vokietijos lietuvių dailininkų kūryba. Tapybos išstatė Jukonytė ir Suokaitė, tapybos ir grafikos — Tadas Burba, įdomių etidų, teatrininių projektų fotomontažų ir kolažų pateikė gabi taikomojo meno studentė Mačytė.

PERKRAUSTAU

baldus arti ir toli.
ALBINAS BENIULIS,
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
J. RUDIS Tel. CLIFFSIDE 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS. 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

APDRAUDŲ AGENTŪRA:

namų, automobilių,
gyvybės, avėikatos
ir biznio.
Patogios išimokėjimo
sąlygos.

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plauname ir vaškuojame visų rūšių
grindis. J. BUBNYS. RE 7-5167

BANGA

TV - Radio - Stereo
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. 434 - 0421

P. Rudėnas K.Šimulis

M. K. Čiurlionis

"Pavasario" ciklas. Varpinė.

PAPINIO "ŠVENTAS AUGUSTINAS" LIETUVIŠKAI

KAN. F. KAPOCIUS

Giovanni Papini, ŠVENTASIS AUGUSTINAS. Gyvenimas ir darbai. Iš italų k. vertė dr. Petras Mačiulis. Jaunimo — 1966 — metal. Išleido "Ateitis". Leidinio mecenatas prelatas Ignas J. Kelmelis. Jo 50 metų kunigystės jubilėjaus progą. Spaudė Lietuvių Enciklopedijos spaustuė, 361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Apilankas Pauliaus Jurkaus. Knyga 176 psl. 8 1/2 x 5 1/2 inč. formato, kainą — \$3.00, gaunama "Drauge".

Iš pat pradžių tenka pabrėžti, jog Papinio "Šventasis Augustinas" nepaprastai įdomi knyga, daugumai mūsų lietuvių tikra naujiena. Skaitoma lengvai, lyg būtų koks romanai. Pradėjęs skaityti, jau nebegali atsitraukti.

Cia atsispindi tarsi veidrody IV-jo amžiaus vos atsivertusių iš pagonystės dvasios milžinų — šv. Augustino, šv. Ambrozijaus bei jų didžiųjų bendradarbių gyvenimas, jų kovos ir ne nuilstama veikla. Drauge puslapiiais, kaip ekranu, bėga ir vi-

Giovanni Papini

ryškų atsakymą, kad dar esame labai toli nuo panašios dvasios galybės, kokia veržte veržėsi kaip vulkanas iš pirmųjų amžių krikščionių širdžių.

Įdomiausia, kad religiniais klausimais parašyti pasauliečių veikalai dažnai yra skaitomi su kur kas d'desniu užsidegimu negu dvasiškų. Pavyzdžiui galėtume imti to paties Giovanni Papini "Kristaus Istoriją" (kuria netrukus žada išleisti Liet. Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapocius). Knyga pasirodžiusi, Pirmam pasauliniam karui pasibaigus. Po jos pylėsi ir kiti Papinio veikalai, taipgi ir čia aptariamas šv. Augustinas. Jis Italijoje buvo išleistas iš eilės net penkiais laidomis po 100,000 egz. ir iki 1930 m. išvers-tas į 32 svetimas kalbas. Mat, jų autorius, pasaulinio masto rašytojas, kurį la'ka aršiai kovojęs prieš bet kurią religiją, sta ga atsivertęs, tarsi šv. Paulius apaštalas visą likusį savo gyvenimą aukoja Kristaus Evan-gelijai skleisti.

Lyg pasididžiudami, mes — lietuviai kartais pasiskardenam, kad jau XIII-tame amžiuje, Mindaugo laika's, buvome įtraukti į krikščionių sąrašus, bet istorinių aplinkybių ra'zginy nesu-skatom, o gal ir nesugebėjom, sutelkti žinių g'mtąja kalba apie didžiuosius krikščionybės žyg'us, dėsnius bei jų pradininkus, garsius Bažnyčios Daktarus, tarp kurių vienas pačių žymiausių — mokins iš Tagastės, afrikietis šv. Augustinas. Tas paprastas, nelabai turtingų tėvų berniukas išauga į didelį knygos mylėtoją, mąstytoją, vėliau mokytoją ir akademiką. Dėka motinos maldų ir ašarų apsikrikštija, jau būdamas suaugusiu vyru, griežtai pakeičia savo gyvenimo būdą ir kryptį. Pagal'au jis išrenkamas Ipponos vyskupu, pasidarė tikrasis Kristaus karys - gynėjas iki paskutinio atodūsiu. Kai priešė kariai, įsiveržė Ipponon, plėšė ir degino miestą, Augustinas jau mirties patalė meldžiasi už savo mylimą Afriką, miestą ir žmones.

Beje, apie šv. Augustino gyvenimą ir jo veiklą 1913 m. parašė dar ir kitas pasaulietis konvertitas, prancūzų keliautojas ir rašytojas Louis Marie Bertrand (1866—1941). Mūsų

DRAUGAS, šeštadienis, 1966 m. rugsėjo mėn. 10 d.

žinomas literatas ir žurnalistas Juozas Keliuotis 1930 m. šį jo veikalą buvo išvertęs lietuvių kalbon, tik deja, šiandien jo niekur negalima gauti. Ir Gio-vanni Papini "Šv. Augustinas" jau buvo verčiamas ir pradėtas spausdinti "Naujojoje Romuvoje" 1940 m., bet prasidėjęs (Nukelta į 6 psl.)

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIENI

4 1/2 %

Pinigų taupymui nerelkia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, mes apmokame persiuntimo išlaidas.

Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Provident, savings & loan association
2212 W. CERRA ROAD • CHICAGO & ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kananian, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MGSU ĮSTAIGOS

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER — RUGSEJO 8, 9, 10 D. D.

STOCK 10 YEAR OLD V.S.O.P.	
IMPORTED BRANDY	Fifth \$4.98
OTARD IMPORTED COGNAC	Fifth \$4.98
CRUSADER 10 Year Old PORTUGAL BRANDY	Fifth \$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth \$4.09
STOCK IMPORTED DRY or SWEET VERMOUTH	30 oz. Bottle \$1.69
CUSENIER IMPORTED BLACKBERRY, CHERRY or APRICOT LIQUEUR	Fifth \$3.49
ST. RAPHAEL IMPORTED FRENCH APERATIF WINE	Fifth \$1.98
MOET & CHANDON IMPORTED CHAMPAGNE	Fifth \$3.98
PIKEMAN IMPORTED LONDON DRY GIN	Fifth \$3.98
LOWENBRAU Imported GERMAN BEER	
Case of 24 — 12 oz. Throw Away Bottles	\$7.95

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS, ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8 - 5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmdieniais uždaryta liepos ir rugpjūčio mėn.

4 1/2 %

Visų rūšių
taupmenoms
4 kartus
metuose

Taupmenos įdėtos iki 15 dienos mėnesio,
pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti

TURTAS \$103,000,000.00

REZERVAI \$9,800,000.00

Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

VALANDOS:

Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak
Antradieniais 9 iki 4 v. vak
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak
Penktadieniais 9 iki 4 v. vak
Šeštadieniais — 9 iki 12 val.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef. — Virginia 7-1141

Naujausi Dagio ir Pautieniaus kūriniai

Tapybos ir skulptūros paroda Toronte
A. ZEMAITIS

Naujausiuose skulptoriaus Dagio ir tapytojo J. Pautieniaus darbuose, kurie išstatyti Toronte meno parodoje, ryškėja šių dailininkų kūrybinė pažanga, aiškiai matyti jų meninės raidos vystymasis.

Skulptorius Dagys ir tapytojas J. Pautienius nėra jaunuoliai, abu peržengę 60 metų amžiaus ribą, tačiau jų kūriniuose dar nematyti sustingimo, priešingai — jų kūryboje jaučiama jaunatviškoji dvasia, drąsa, ieškojimas naujų pasisakymų.

Abu dailininkai yra baigę Lietuvos meno mokyklą, abu turėję savo meniniuose keliuose ilgų metų pertrauką. Dagys — 10 metų, o J. Pautienius bene visą dvidešimtmetį. Pagaliau abu dailininkai priskirtini prie nuosaikios moderninio meno atstovų.

Dagio pirmųjų kūrinių darbuose buvo galima įžūrėti sauso akademizmo įtaką, tačiau netrukus jis išsilaisvino iš tų akademinių varžtų ir pradėjo savarankišką savo meno kelią. Jį nesuviliojo ultramodernistinio meno posūkiai, jis pasiliko ištikimas sau.

Naujausiuose Dagio darbuose galima įžūrėti formos ir linijos susintetinimą, išleidžiamos nereikalingos smulkmenos, o pabrėžiama masė, išryškinama skulptūros dinamiškas judesys, jos išraiška.

Daugelyje savo dramatiškų kūrinių Dagys pasirenka vaizdavimui žmogų. Tokiuose sudvasintuose kūriniuose atsiskleidžia menininko neabejotinas talentas, mokėjimas akmenyje, bron-

zoje ar medyje užfiksuoti būdingas kompozicijas.

Dagys su savo skulptūromis dažnai dalyvauja kanadiečių, amerikiečių ir lietuvių kolektyvinėse meno parodose. Jo kūryba meno kritikų tokiais atžais gerai įvertinta. Dagio darbai liudija, kad skulptorius yra pilnai subrendęs ir turi pasirinkęs savitą stilių, kuris jam leidžia sukurti ir gana sudėtingas ir išradingas kompozicijas.

Dail. J. Pautienius, jau kelis kartus matytas ankstyvesnėse meno parodose Toronte, šį kartą pasirodo su savo trijų pastutinių metų kūryba. Vyrąja peizažas, betgi yra ir natūrmortų, o taipgi ir viena kita figūrinė kompozicija.

Savo ankstyvesniuose laikotarpiuose — žydrume, pilkame ir mėlyname — tapytojas, naudodamas gramduką, dėdavo ant drobės storius sluoksnius dažų. Dabar jau to beveik nematyti. Nors daugelyje savo darbų dailininkas priskirtinas prie impresionistinės srovės, bet gi pastutiniuose kūriniuose ryškios posūkis į ekspresionizmą, net į abstraktą. Tokių darbų šioje parodoje yra arti pusės.

Jei anksčiau tapytojui spalva buvo viskas, tai dabar dailininkas akcentuoja kompozicijos originalumą, tobulesnį technikinį atlikimą, bet, deja, ne visose kūriniuose jis pajėgia pademonstruoti savo meistriskumą.

Paroda vyko Šv. Jono parapijos namuose. Joje buvo išstatyta apie 30 abiejų dailininkų darbų. Meno mėgėjams buvo gera proga pamatyti, ką pastaruoju metu pasiekę šie du mūsų menininkai.

ŠV. MATO EVANGELIJA PAGAL KOMUNISTĄ

Plačiai skaitomas "Life" žurnalas neseniai savo skaitytojus supažindino su Italijos komunisto Pier Paolo Pasolini susuktu filmu "Evangelija pagal Šv. Matą". Žurnalas filmą įrikiuoja į "visų laikų žymiausių filmų" skaičių. Šis filmas plačiai buvo rodomas Philadelphiaje, Bostone, St. Louis, Chicagoje ir Washingtono. Jis bus pasiūlytas ir dviem televizijos tinklams. Filmą yra "socialistų realistių" interpretacija Jėzaus Nazariečio nukryžijavimo.

Komunistai giriasi išradę ir filmus įvedę "socialinį realizmą", savo atspalvio propagandą. Šiame filme Jėzus Nazaretis,

Enrique Irazoqui asmenyje, nudivinamas. Komunistai laiko šio filmo pasisekimą ledo pralaužimu Kremliaus kruopščiai paruošto projekto ardyti katalikų Bažnyčią, sudarant savotišką "katalikų — komunistų" dialogą. Šiuo filmu komunistai siekia išryškinti idėją "katalikiško komunizmo", kuris, kaip jie viliasi, atitrauks milijonus asmenų nuo Bažnyčios. Pats Pasolini pareiškė laikraščių korespondentams, kad jo filmas yra bandymas "įrodyti, jog galima sudaryti dialogą tarp marksistų ir katalikų".

Amerikos komunistų partija nuo 1964 m. birželio mėnesio, sa vaip bandydama komentuoti popiežiaus Jono XXIII encikliką "Pacem in Terris", bando laimėti vadinamus "liberalus" katalikų intelektualus. Nereikia tad stebėtis, kad Pasolini dedikuoja savo filmą "Evangelija pagal Šv. Matą" šio šventos atminties popiežiaus Jono XXIII atminimui. Tai tęsinys komunistų propagandinės linijos.

Kai kurie Amerikos žurnalo filmų recenzentai to viso neįžvelgdami ir šį filmą girdami puolė National Catholic Office

Dagys

Mano žemės žmogus (ažuolas)

FILMŲ ĮVAIRUMAI STASĖ SEMENIENĖ

Apie vieną JAV istorijos puslapį — depresiją

"This Property is Condemned", skelbia didžiulę iškaba prikalta prie pasenusio namo, vos tik filmui atsivėrus prieš žiūrovo akis ekrane. Tuo lyg ir nusakomas tonas viso filmo, pastatyto pagal Tennessee Williams veiklą.

Beveik visuose Williamso scenos veikaluose skleidžiasi supuvimo kvapas. Jis nemėgsta paprastų, nekomplikuotų žmonių, bent nemėgsta apie juos pasakoti. Tačiau, kol jojo veikalai pasiekia ekraną, tik maža dalelytė lieka tikrojo Williamso. Tepalikta tik jojo pamiltų pietų gilumos puvėsių kvapas. Ir tai ne tų pietų, skleidžiančių nuvytusius magnolijos žiedų kvapą, bet pietų su sunykusiomis viltimis ir sugedusia dorove.

for Motion Pictures, jog ši įstai ga šiam filmui nepriskyrė "specialios rekomendacijos".

Techniškai filmui negalima nieko primesti, bet toks pagyrimas, jį paverstų pavojingesniu psichologiniu ginklu "katalikiško komunizmo" propagandai ir pastangoms Bažnyčią ardyti iš vidaus. Popiežius Pijus XI savo enciklikoje apie ateistinį komunizmą perspėjo, kad komunistinė propaganda bus "gudriai pritaikyta įvairiems žmonėms skirtingose aplinkybėse". Jis pabrėžė, kad komunistai savo užmačių siekdami pasinaudoja "brošiūromis, žurnalais, filmais, radiju, mokyklomis ir net universitetais... Prižiūrėkite, gerbiemieji broliai, — pasakė Pijus XI, — kad tikintieji nepasiduotų suvedžiojimui."

Popiežius Jonas XXIII (Krikščionybė ir socialinė pažanga) pa-našiai davė šiems laikams tautikoms perspėjimą: "Komunistų ir krikščionių pasaulėžiūros viena kitai iš šaknų priešingos".
P. Č.

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atidara pirmą ir ketvirtą 9-9 val., antrą, trečią ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmąd. atidara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

Filmas prasideda, rodant nesužuvusią jauną mergaitę, apsikrovusią pigiais blizgučiais, dėvinčią raudoną, nunešiotą, vakarinę suknelę ir per didelais, aukštomis kulnėmis batukais, einančią geležinkelio bėgiais, apsikabinusią nuvalkiotą lėlę ir niūnuojančią apie vaivorykštę ir blizgančią suknelę.

Netekusi pusiausvyros ir susiradusi sau klausytoją, rodydama į nugriovimui paskirtą nuosavybę, kurios ji yra įpėdinė, pradeda pasakoti apie geresnių laikų dieneles, kai jos motiną turėjo, pensionatą, o jos mirusį sesuo — gražioji Alva buvo jamė visa pažiba.

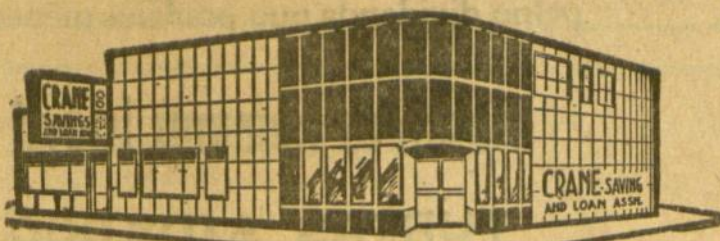
Ir žiūrovas mato visa mažosios sesers akimis. Pensionato gyventojai yra geležinkeliečiai, kurie mano, kad lengvabūdė Al-

**ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY**
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7258-59

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

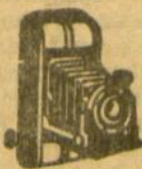
VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždarė

va priklauso jiems. Iš tikrųjų, motina pasikliauja gražiole dukterimi prisivilioti daugiau gyventojų savo naman. Ir dukterė pritaria motinai. Tik kai šioji kombnuoja dukteriai perlaug intymus santykius su senstančiu konduktorium, Alva seka paskui savo tikrą meilę — nesugadintą vaiką į New Orleansą. Ten jie pergyvena tikrą idilę, kol praėjies v. sa tikrovė neatsiveja ju.

Niekio nėra žavinčio visų šių charakterių siekimuose, nei girtuokl'avimo ar naktinio maudymosi bei suvedžiojimo scenose. Jaučiamas tik pasigailėjimas bei nuojauta jiems, nes ir jie gyvena viltimi kažko geresnio, nei jų nešvari tikrovė.

Šiame filme labai gyvai pagauta depresijos nuotaika. Ašaros, rėdančios stipraus vyro skruostais, kai jis gauna rausvą popiergalį — pranešimą apie atleidimą iš darbo, atskleidžia bedarbių vyrų širdies skausmą — tikrą nedarbingumo tragediją. Ir dabartinė karta, pažįstanti "Social Security", gali pažinti JAV istoriją kur kas daugiau iš šios vienos scenos, negu iš daugelio knygų.

Be svarbiausios veikėjos Alvos — Natalie Wood (kurios rolės daugelis aktorių pageidautų), pasirodo puikus trejetukas:

**MARQUETTE PHOTO
SUPPLY**

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami šia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtą foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

**Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMIU MEDŽIAGĄ**

**CARR MOODY
LUMBER CO.**

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St. VI 2-1272

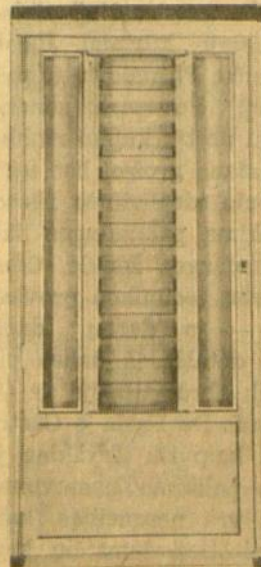
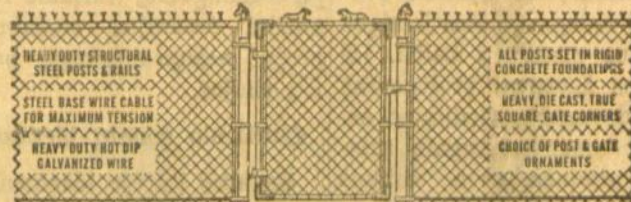
Aptarnavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Robert Redford, Kate Reid ir Mary Bedham. Gan sunkioje Alvos mylimojo rolėje (jam nedaug teduota kalbėti) Redford kaip nors atžymėti savo buvimą. Jis tai atlieka veiksmu ir labai ekspresingu žvilgsniu.

Reid — motinos rolėje atėjo į ekraną iš Broadway sėchos, kaip ir Redford (tik jos yra 1-asis filmas, o jo — 5-tasis). Motinos rolėje ji nuostabiai įtikinanti, daug pasakanti vienu savo pažveigimu ar lūpų krustelėjimu.

Bedham, 13 m., suvaidina labai talentingai mažąją seserį. Ir tai jos tik 2-sis filmas. Pirmasis buvo "To kill a Mockingbird". Tada ji, 9 metų, buvo laimėjusi akademijos premijos nominaciją.

— Didieji krokodilai ir didieji banginiai gyvena po keletą šimtų metų. Drambliai laisvėje išgyvena iki 150—200 metų, ne laisvėje iki 80—120 metų.

Vis kas tik reikalinga namų pagerinimui ir pagražinimui

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainu — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

KOSTAS BUTKUS (dirbtuvė)

6811 South Bell Avenue, Chicago, Illinois 60636

Tel. PR 8-2781 rytais ir vakarais: LU 5-6291 bet kuriuo laiku.

4 1/2%

We Invite
Your Savings

**ST.
ANTHONY**

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas, Exec. Secv.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

**PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.
DAR SUSPESIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ
SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS**

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass".

PIRSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylo, tafetų, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams šeimoms artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atidara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmąd. uždarė

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETŲS

\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atidara sekmąd. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

PAPINIS LIETUVIŠKAI

Knygos viršelis, pieštas Pauliaus Jurkaus.

(Atkelta iš 5 psl.)

karas viską nutraukė. Tad dr. Petras Mačiulis dabar išvertė šį veikalą antru kartu lietuvių kalbon Chicagoje. Pagaliau atsirado ir mecenatas jį išleisti. Be abejo, abu: gerb. mecenatas prelatas Ignas Kelmelis ir gerb. vertėjas dr. Petras Mačiulis nusipelnė už tai didžios pagarbos ir nuoširdžios padėkos iš visos lietuvių visuomenės.

Ljudas Vilimas

Pabaigtuvės

Kultūrinė Kronika

• Minimas penketis nuo rašytojo Antano Skėmos žuvimo ir išleidžiamas jo raštų pirmasis tomas. Šiemet sueina penkeri metai nuo katastrofos, kurioje tragiškai žuvo rašytojas Antanas Skėma, visuomenininkas Jurgis Jaks-Tyris ir studentė Judita Audėnaitė. Tad šių metų Santaros - Šviesos Federacijos suvažiavime ruošiamas vakaras jų prisiminimui.

Vakaro metu rašytojas bei režisierius Jurgis Blekaitis taria žodį ir inscenizuojama ištrauka iš Antano Skėmos "Sven tosios Ingos", kurią režisuoja Dalia Juknevičiūtė - Mackuvienė. Ištraukos pastatyme dalyvauja Danutė Bilaišienė, Kristina Bulotaitė, Dalia Bylaitienė, Dalia Juknevičiūtė - Mackuvienė, Leonas Barauskas, Rimas Cinka, Vytautas Demereckis, Julius Lintakas, Genius Procuta, Ljudas Smulkštys. Apšvietimas ir dekoracijos Arno Giedraičio, skaidrių efektai dail. Birutės Bulotaitės, technikinės asistentas Petras Petrutis.

Šiais metais išeis jau seniai lauktas Antano Skėmos raštų pirmas tomas, kuriame yra surinkti visi Antano Skėmos prozos darbai. Raštai spausdinami dr. Mykolo Morkūno spaustu vėje. Pirmojo tomo jau visas tekstas yra surinktas ir tik laukiama bibliografinių paaiškinimų užbaigimo. Antano Skėmos raštų redakcinį kolektyvą sudaro rašytojai Algirdas Landsbergis, Alfonsas Nyka - Niliūnas ir Kostas Ostrauskas.

• Dailininkas Jonas Rimša rašo iš Tahiti, kad toj legendarinėj saloj, persunktoje Gauguino dvasia, jį sužavėjęs permotomas ir ryškiai spalvingas gamtovaizdis, visai skirtingas nuo Brazilijos, Bolivijos, Peru ir Argentinos. Ir jis su įkarščiu dirba.

Rimša yra Bolivijos pilietis, to krašto valdžios už nuopelnus menui apdovanotas aukščiausiu Andų Kondoro ordinu. Jam išvykus dėl nepalankaus klimato Argentinon, Bolivijos šviesuomenė nenutraukė su juo ryšio. Bolivijos pasiuntinys Madride Don Alfredo Alexander jau antrą kartą pakartojo Rimšai savo kvietimą atvykti su paroda Madridan ir siūlėsi suorganizuoti jo paveikslų parodas dar Paryžiuje ir Londone. Bet Rimša nusistatęs kurį laiką padirbėti Tahiti saloje. Jis noris pasiekti džunglių gilumą, kur Gauguinas nepanorėjęs įžengti.

Du Rimšos mokiniai jau prieš kelerius metus buvo suruošę savo paveikslų parodas Paryžiu-

je, kur jie viešai gyrėsi, jog yra baigę Jono Rimšos meno akademiją.

• Jaunimo rašytojos Janinos Narūnės kalėdinė pasaka **SNAGIŲ KARALAITĖ** jau išspausdinta. Naujoji knyga turi daug spalvotų, dailių paveikslukų, pieštų Vlados Stančikaitės. "Snaigių Karalaitės" knygos jau sukrautos į dėžes ir yra išsiųstos iš Medellino miesto (Colombia) į J. A. Valstybes. Kalėdoms vaikams gaus gražią dovanėlę, įdomią vaikams žiemos pasaką su gausiomis iliustracijomis.

• Dailininko Antano J. Vaikšnoro naujų darbų paroda rugsėjo 13 d. atidaroma Malvina Freedson galerijoje, Lakewood. Parodą reklamuojančiam galerijos leidiny dailininkas apibūdina taip: "Vaikšnoras nuostabiai daugialypė ir išradinga prigimtis nuvedė jį į visas meno sritis, įmant skulptūrą, emalį, aliejus ir akvarelę. Jis randa savo piešinių užuomazgą atoveikiųje jį supančią kasdienybę. Jo kūriniai yra jo kasdien matomiems daiktams atoveikiai, reiškiama formomis bei varsmis ir vaizduojantieji daiktų paliktus emocinius įspūdžius".

Leidinyje taipgi yra suminėta dailininko nueltas gyvenimo kelias bei visa ilga eilė galerijų, kuriose randami Vaikšnoros darbai. Deja, kad jo darbų yra ir mūsų Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, nepažymėta.

Dail. A. J. Vaikšnoras, kurio darbų paroda rugsėjo 13 d. atidaroma Lakewood'e.

NAUJI LEIDINIAI

LIETUVIŲ RELIGINIS KONGRESAS WASHINGTONE, D. C. Skoningai išleista relig. kongreso programa, apimanti paties kongreso ir paminklinės koplyčios šventinio eigą bei programas: AL. Kt. fed. kongreso, Kunigų vienybės seimo, Muzikos ir literatūros vakaro, šilmingojo posėdžio, banketo, A. L. R. K. Vargonininkų ir kitų muzikų seimo bei tvarką trijų simpoziumų (Moterių, pašaukimų ir jaunimo sekcijų). Pagaliau — sąrašai įvairių su tomis išskilmėmis surištų komitetų ir išskilmėse dalyvaujančių chorų, kurių susidarė net 20 su 589 dainininkais. Leidinio viršelis papuoštas žemaičių liaudies skulptūra — Dievo Motina, o tekste — gausiai meniškų dail. P. Jurkaus iliustracijų.

Prėdu prie šio leidinio išleista informacijos apie kongreso tvarką, bendruomenių gėdojimų tekstai ir planas aplinkos, kur vyksta kongresas.

• **SALTINIS.** Tikiybės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Šv. Kazimiero s-ga Londone. Red. S. Matulis, MIC, red. nariai: J. Budzeika, MIC, ir V. Šlaitas. Rugpjūtis, Nr. 4 (1257). Žurnalas sutelkęs brandžių bendradarbių. Šiame numeryje yra vysk. Pr. Brazio, MIC, žodis "Tauta ir mes", raginant nepalūžti bandymų ugnyje, ieškoti draugų Lietuvai ir rūpintis, kad tautos laisvės vėliavą jaunimas stipriai laikytų savo rankose. Prof. J. Eretas rašo apie mažąsias tautas ir valstybes, išryškindamas jų vaidmenį kultūros pasaulyje. Iš Lietuvos atvykusioji St. Rūdienė aprašo Lietuvos studentų maištą prieš okupantus 1961 m., kada lankėsi Suslovas, kada studentai apvertė uždegę milicijos maši-

• **Romo Viesulo litografija** Baltuosius Rūmuos. Šio krašto meno pasaulyje reikšminga organizacija "National Collection of Fine Arts" neseniai įsigijo Romo Viesulo spalvotą litografiją "ENCAOUNTER WITH TELL" Baltiesiems Rūmams Washington. Ši organizacija yra sudariusi amerikiečių tapytojų ir grafikų darbų kolekciją ir ją rodyti besikeičiančių parodų būdu Baltuosius Rūmuos. Matyti, jog šiai programai iniciatyva išeina iš pačios Prezidentūros.

Romas Viesulas šiuo metu taipgi dalyvauja tarptautinėje grafikos parodoje Krokovoje, Lenkijoje, kurioje geriausias savo grafikais reprezentuojasi 40 pasaulio kraštų.

• **Kun. Stasys Yla**, daugiau kaip metus laiko rinkęs medžiagą Romoje naujam istoriniam veikalui apie Šiluvos Marijos pasirodymą Lietuvoje, atskrido į Ameriką ir toliau eina kapeliono pareigas Nekalto Prasi-dėjimo Marijos lietuvių se-selių vienuolyne Putname. Čia galutinai baigs paruošti spaudai savo veikalą apie Šiluvą.

• **Australijoje** Lietuvių studentų sąjungos skyrius Sydnėje suorganizavo akademinio pobūdžio lituanistinius kursus. Paskaitų lektorais buvo pakviesti jauni graduantai: dr. Zakarevičius ir dr. Šliogeris.

★ **Vilniaus pakraštys**, prie kelio į Nemenčinę, kur dabar jau yra kino studijų patalpos, ateinančiąs metais rengiasi pradėti statyti naują "studentų miestelį" — universiteto mokomąsias patalpas, įstaigas ir studentų bendrabučius. Projektą rengia architektai Rimantas Dičius, Julius Jurgelionis ir Zigmas Daunoravičius. (E.)

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apraudo. 2047 W. 67 PL. WA 5-8063

na; buvo užmuštų ir sužeistų. Atskiru straipsniu iškeliama reikšmė pavasarinių sąjūdžio Lietuvoje. A. Pilkauskas duoda Manchester'o lietuvių veiklos apžvalgą. Dedamas vertimas V. Tarsio ištraukos "Laisvės deivė". Gausiai vietos skiriama jaunimo problemoms, duodama knygų apžvalga bei informacijos iš pavergtos Lietuvos bei išeivių kolonijų. Dailūs žodis atstovaujamas Vlodo Šlaito ir Laimučio Švalkaus poezija. Šio numerio mecenatas — St. Tadaravičius. Žurnalas iliustruotas, rūpestingai redaguojamas.

THE MARIAN. Tėvų marijonų leidžiamas religinis žurnalas, rugsėjo numeris. Jame kun. L. Jankus svarsto klausimą, kuo valme padėti žmonėms už geležinės uždangos. Nauja bendradarbi, kanadietė Florence Julien dėsto apie katalikų gyvenimą Kanadoje. Laikraštiniukė Anne Tansey pasakoja apie įvairias Marijos garbinimo apraškas pasaulyje. Chicago universiteto prof. dr. V. Liulevičius nagrinėja rasinių įtampų prob-

lemą. Benediktinė vienuolė (slapyvardžiu Pax) rašo apie jos gyvenamo krašto — Belgijos — religinį gyvenimą. Laikraštiniukas A. B. Haines informuoja apie nuostabų pasišventimą kun. Ch. Clark, suorganizavusio namus priglauti iš kalėjimo paleistiesiems. Argentinoje besidarbująs kun. A. Svedas dėsto apie tame krašte įvykusios revoliucijos priežastis.

Kankakee valst. ligoninės štabo psichologas R. Kriaučiūnas, pasiremdamas gausiais tyrimų duomenimis, informuoja apie vyresnio amžiaus žmonių santyki su religija. Jaunas verslininkas R. Jakubauskas, vienoje bendrovėje iškilęs į menedžerius, rašo apie sąžiningumą versle. Keliautoja G. Brendel pasakoja apie Fatimoje lankytą religinį seminarą. Kun. L. Gžinskas aprašo savo šiuurpus nuotykius nacių kalėjime. Airių kariuomenės kapitonas O'Donnell informuoja apie katalikų Dublino moderniojo meno galerijos kuratorių J. White. Laikraštiniukė L. P. Bell išryškina gerus papročius šeimoje. Pagaliau — dr. J. Prunskio bei amerikiečio žurnalisto H. Peisson duo-

damos knygų apžvalgos ir plati pasaulio religinio gyvenimo apžvalga. Žurnalas gausiai iliustruotas P. Augiaus, A. Valės, Kašubų, W. Witkaus, A. Rūkstelės, J. Dagio, V. Raulinaičio, J. Mateikos reprodukcijomis, A. Kezio, K. Katelės ir kitų nuotraukomis.

Knygos ne tik gydo, bet ir stiprina mus.

Anat. Kairys

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apraustas perkraustymas

WA 5-9209 Chicago, Illinois

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TEYS MODERNIAKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausias gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PROspect 8-0833 PROspect 8-0834

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TEYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planas
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1215
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
1848 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 8-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
4807 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Remkite tuos kurie skelbiasi dienr Drangė

ČIKAGIETĖS,

kam kęsti nepageidaujamus plaukus kai juos nenkenksmingai ir visam laikui JANINA POCS Electrolysis būdu pašalins nuo veido ar kitų kūno dalių.

25 EAST WASHINGTON ST. Suite 1420
(Marshall Field Annex Building)
Valandos pagal susitarimą tel. DE 2-6631
Namų telef. NA 2-6712

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugelį metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuos skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai aprausti. Vienuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

• NEW YORK, N. Y. — 39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
• NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St.	CH 3-3005
• BROOKLYN, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
• BROOKLYN, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-6808
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-3767
• SOUTH BOSTON, MASS. 327 W. Broadway	AN 8-0068
• BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
• CHICAGO 23, ILL. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
• CHICAGO 8, ILL. — 3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
• DETROIT, Mich. — 2390 Michigan Avenue	VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N. W.	GL 8-2255
• HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	GL 7-1575
• HARTFORD, 14, Conn. — 200 Franklin Ave.	TE 233-8030 ir 246-0215
• IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue	RI 3-0440
• LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street	FO 3-8569
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
• PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MI 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
• PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Garson Street	HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2568

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2** % ANT VISŲ SASKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi \$10,000 aprausta Federalės valdžios agenturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. - GR 6-9758
JADVYGA ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

ŠIMTĄ METŲ GYVENTI

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Kas iš mūsų nenorėtų gyventi šimto metų? Tačiau lgi šiol maža žmonių susilaukia šios garbingos sukakties. Pasirodo, kad mes patys esame kalti, jog netinkamu elgesiu, o net ir valgiais trumpiname savo gyvenimą, įsigydamį visokias ligas.

Gayebard Hauser savo knygoje "Treasury of Secrets" tvirtina, kad, susipažinę su jo patarimais ir pritaikę juos gyvenime, gyvensime nemažiau 100 metų. Reikia, kas iš mūsų jau suspėjo gerokai pagyventi, tam pasilikti nedaug laiko šimtainei pasiekti.

Sakoma, kad kuprotą tik grabas pataisyys. Tai gi senas žmogus negali atrodyti kaip jaunuolis. Net ir kosmetika nepada-
da turinčiai 100 metų moteriai, norinčiai atrodyti jaunai. Bet geriausia kosmetika — tai būti sveika. Sveikas žmogus žymiai jaunesnis atrodo, negu ligonis.

Geriausias laikas pataisyti ir sustiprinti sveikatai yra vasara. Tai geriausia sanatorija, nieko nekainuojanti. Dabar prie durų stovi ruduo. Ne visi jį temėgsta. Tačiau yra gana daug žmonių, kuriems labiau patinka ruduo, net labiau kaip vasara, nes jie sunkiai perneša karštį.

Ruduo yra net labai romantiškas sezonas. Kas mėgsta pavaiškinti miške ar parke, ar net ir sode, kur auga daug medžių, tam didžiausias malonumas žavėtis gražiu reginiu. Visi medžiai pasipuošia tartum dirbtiniais auksiniais lapais, o žemė užklota auksiniu kilimu.

Sveikiausia valgyti vynuoges

Kaip laikrodinis rodo kiekvieną valandą, minutę ir sekundę, taip keturi metų sezonai primena mums žmogaus gyvenimą: pavasaris yra mūsų vaikystė, vasara — jaunystė ir pats stipriausias ir darbingas gyvenimo laikas, ruduo — durys į garbingą antrą gyvenimo pusmirtį, o žiema — senatvė, neapribotas metais laikas ligi mirties.

Kaip ilgai žmogus begyventų ligi mirties, vis tiek tas laikas daug trumpesnis, kaip poilsio laikas po mirties. Todėl žmonės trokšta kuo ilgiau gyventi ir kuo toliau atstumi nuo savęs mirties valandą. Tad visi labai džiaugsis, jei bus pasiekta šimto metų vidurkio problema. Neabejotinai, kad tada mokslas sieks, kaip prailginti žmogaus gyvybę iki antro šimto ir t. t.

Rugsėjo mėnesį prasideda ruduo, kuris yra ypatingas savo vaisių sezonu. Iš jų pačios naudingiausios yra vynuogės. Nors tai yra laikas, kada gaminamas įvairių rūšių vynas ir kiti alkoholiniai gėrimai, bet visų šviežių gėrimų nesveika gerti ligi lapkričio mėnesio, nes jie veikia kaip nuodai. Už tai patartina valgyti daug vynuogių. Gerai dar jas valgyti su imbiero duona. Kas norėtų, gali pats ją lengvai išsikepti. Štai duodamas šis receptas.

Imbiero duona. Paimti pusę stiklinės alyvos ir gerai sumaišyti su viena stikline medaus, pridėti du valgomus šaukštus imbiero miltelių, truputį druskos ir vieną arbatinį šaukštuką sodos. Soda ištirpinti, įpylus tris valgomus šaukštus karšto van-

dens. Paskui įdėti dar du trynių ir 2/3 stiklinės miltų ir dar pa-
baigoj įpilti suplaktų kiaušinių baltymus. Viską sumaišius, kepti apie vieną valandą karštoje krosny.

Obuoliai ir slėvos ramina nervus

Kas turi sveikus inkstus, gali valgyti, kiek nori, agurkų su Cayenne pipiru arba su Curry milteliais. Be to, sveika valgyti medų pusryčių metu.

Diabetikui turi vengti valgyti morkų, baltų ir raudonų burokėlių. Prieskoniai, kaip krapsas, kmynas ir citrinos sunka, labai sveika vartoti ir net kuo dažniau.

Spalio mėnuo yra rudens sezono vidurys. Tada jau darosi šaltoka, bet dar nepatartina sunkiai ir šiltai apsirengti, o tik tiek, kad galima būtų įtausti maloniai apsaugotam nuo lietaus, vėjo ir drėgmės.

Naudinga valgyti grybus, kurie įtraukia į save visus nešvarumus ir tuo būdu valo mūsų vidurius ir padidina energiją.

Patartina valgyti miežių sriubą, ryžių ir miežių kruopas, kviečių duoną su varške ir liečiušku sūriu.

Galima valgyti riešutų ir migulų, bet žalius ir sutrintus, kol jie dar nepatvėję savo kvapo.

Patartinas taipgi pienas su bulvėmis, ypač vaikams ir suaugusiems, kurie norėtų po ligos sustiprėti. Nedaug valgyti kiaušinių ir valgių, į kuriuos įdėta daug kiaušinių.

Kadangi spalvis yra obuolių sezonas — tai patartina kuo daugiau jų valgyti, neužmiršti ir slyvų. Abu naudingi nervams raminti.

Reikia valgyti bananus vieton duonos, o jei valgoma su kava, tai šitai labai gerai suklaidėjusiems vėduams. Tokiam tikslui dar patartina valgyti moliūgą (pumpkin), kaip košę arba įdėjus į pienišką sriubą.

Dar galima supiauščius didelius moliūgus gabalus kepti su alyva arba grietine.

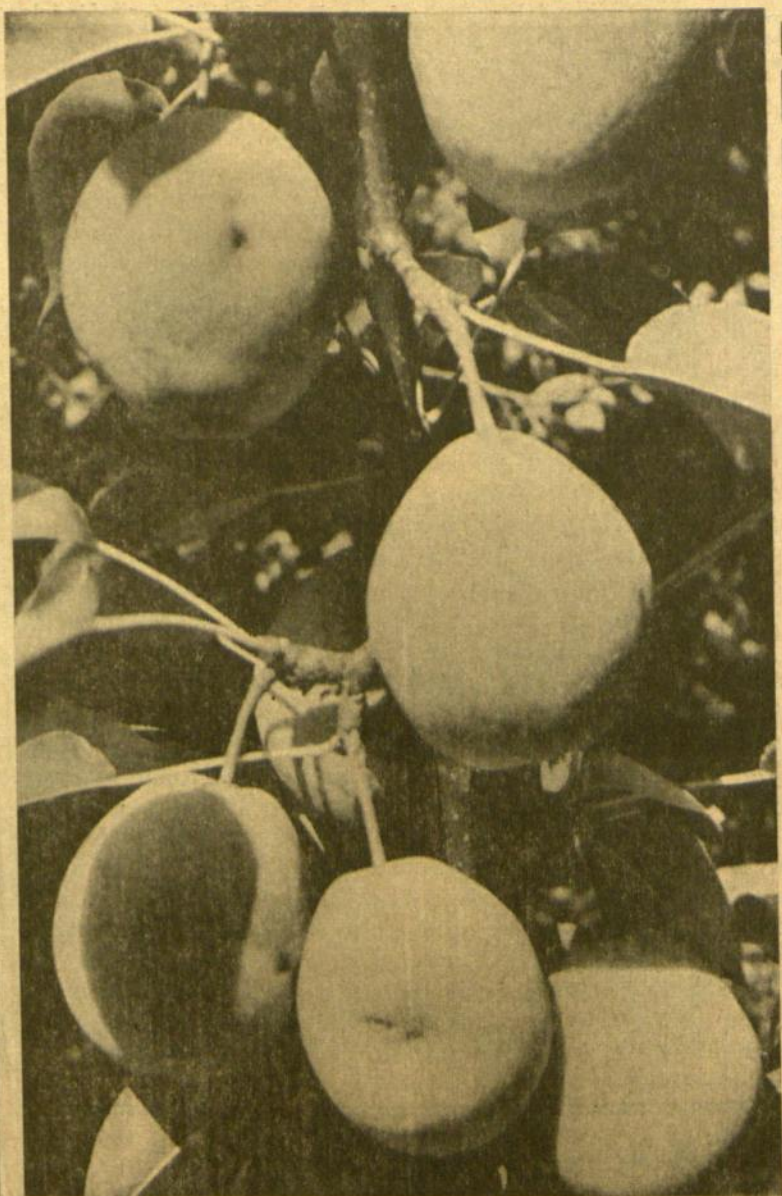
Kas jaučia kūno silpnumą, tam patartina valgyti daug trintų obuolių su mukušo milteliais.

Maistas ir apsauga lapkričio mėn.

Su lapkričio mėnesiu baigiasi ruduo. Kadangi šiame mėnesy jau prasideda žiema, su šalčiais ir sniegu, tai žmonės turi ypač apsirengti ir ypač saugai laikyti savo kojas, kad elektros jėga, kuria prisiplūdė mūsų kūnas per šiltas dienas,

Marijos gimnazijos alumnietės (baigusios 1956 m.), suvažiavusios Chicago Jaunimo kongreso metu. Iš k. į d. stovi: Vita Černienė, Birutė Martinkienė, Dalia Stankaitienė, Dalia Kučėnienė ir Irena Polikaitienė. Sėdi iš k. į d.: Dalia Dundžilienė, Dalia Petkienė, Dalia Žilinskienė, Genė Rimkienė, Dana Vainauskaitė, Nijolė Kalvaitienė, Lijlija Morkūnienė, Asta Šnarskienė ir Alma Geležūnienė.

Rudenio dovanos

Nuotrauka Vytauto Mažello

Medellino rašytoja — pirmoji dama

J. NARONĖ, Medellin, Kolumbija

Vieną trečiadienio vakarą einame kolumbiečių rašytojų susirinkime susipažinau su Sofia Ospina de Navarro. Tai buvo senyvo amžiaus ponė, nedažytas sidabruojančiais plaukais,

pasiliktų ir saugotų mus nuo peršalimo.

Dabar jau leistina valgyti stipresnių valgių, kaip antai: kiaušinių, sūrių, pieno, riešutų, bet juos vartoti kartu su vaisiais, tik ne tuo metu, kada žmogus yra persišaldęs. Jei kas persišaldė, tai tegul vietoje duonos valgo keptus kašтанus ir migdolus, o geriausia — pusiau badauti.

Šiame rudens sezone skanu valgyti baltų kopūstų ir rūgščių kopūstų, pomidorų su svogūnais, alyva ir citrinos sunka, arba su grietine. Tai labai gerai veikia į vidurius.

Tam, kas turi nesveikus nervus, naudingi granatai. Juos galima valgyti iki vasario mėnesio.

Kas turi silpnus inkstus, tam gerai valgyti raudonų sutrintų žalių burokėlių, sumaišytų su citrina, riešutų sviesto arba grietinėlės, pridant kmynų prieskonį.

Kas turi kūno pabrunkimus, panašius į vėžį, tas tegul valgo daug trintų burokėlių su svogūnais ir dar žalią špinatą arba žalių pipirų, kaip salotų.

Šitie visi patarimai, kas ir kaip valgyti, tinka tik sveikiems žmonėms arba tik šiek tiek nesveikuojantiems. Ligoniams reikia kreiptis į gydytoją specialistą, kuris prirašys tinkamus vaistus ir maistą.

tiesiu, atviru žvilgsniu ir labai širdinga šypsena, kuri ją darė jauna ir patrauklia. Taikliai mestas, visiems malonus jos žodis rodė ją esant protiną ir socialią. Ir nežinia, kas dar jos sieloje buvo, kas traukė prie jos, — gal nuosirdus paprastumas, kuris de mančiūkams sužibėdavo, gal krikščioniškos meilės persunkta dvasia.

Kažkodėl taip išėjo, kad mudvi susitikusios tuoj susidraugavome. Mūsų rudenėjantis amžius suartinė, nes visi kiti ten susirinkusieji buvo jaunuomenė.

— Aš čia kaip motina jiems, — meilės žvilgsniu supo ji jau nuosius rašytojų būrio narius.

— Kaip karalienė savo darželyje, — pridėjau aš, nes buvau girdėjusi apie jos šleistus ir leidžiamus kūrinus. Ji padovanojo man naują jos 168 ps. knyga "Močiutė pasakoja" (La abuela cuenta) — autobiografiniai, patrauklūs, lengvai skaitomi pasakojimai, to krašto dvarų gyvenimo ir papročių eskizai.

Susirinkimui pasibaigus, senora Sofia pasiėmė mane į savo prabangų automobilį, kuriuo laimingai vikrus šoferis mus parvėžė namo.

Prieš 15 metų Danutei Vertalkenei, gyvenusiai taip pat Medelline ir turėjusiai su Sofia O. interview, ji su kartėliu tada pasakė: "Išleidau pirmąjį savo eilėraščių rinkinį, — niekas nepirko! Nutariau šleisti virėjos knygą, kuri tuojau pat buvo išparduota. Dabar yra išėjusi jos septintoji laida! Kulinarijos knygos padengia išlaidas poezijos ir prozos leidinių".

Vieną popietę atsilankiau pas rašytoją Sofia Ospina de Navarro. Ištaigingi namai. Visas etatas tarnų. Radau ją gulintįjį minkštasiuolyje.

— Truputį nesveikuojau. Vėso-
kių bėdų senatvėje. Labai gerai, kad pasikalbėsime. Aš užmiršiu savo negalavimus, — žvbtelėjo ir vėl jos mielas nuosirdumas.

— Aš labai norėčiau pamatyti jūsų kūrinius, jeigu galima?

Ponia tuoj pašaukė juodaodę tarnaitę, kuri mane nuvedė į sandėlį, pilną pristatytų senovi-

kų skrynių, kuriose buvo tvarkingai sukrautos knygos įvairiais laikotarpiais išleistos.

Čia poezijos rinkiniai, — at-
rakindama skrynią, rodė tarnaitė, — čia proza, o šitose skry-
niose įvairios laidos kulnarijos
knygos. Ji man atnešė gražiai
įrištas periodikos iškarpas, ra-
šytojos parašytų straipsnių,
stambesnių recenzijų ir šiaip
atsiliepimų apie jos veiklą ir
kūrybą.

— Tai mano sekretorė, —
glostomu žvilgsniu lydėjo savo
žodį rašytoja. — Ji mano de-
siniojo ranka, kuri čia dirba 17
metų...

Dar jauna būdama, Sofia
Ospina rašė straipsnius, daž-
niau socialinėmis temomis, per-
duodama skaitytojui savo nepa-
laužiamą optimizmą, gilų tikė-
jimą ir idealizmą, 23 metų am-
žiaus ji jau traujo du sūnus ir
buvo parašiusi apysaką, kuri
konkurse laimėjo pirmąją pre-
miją. Ir vėl "sekretorė" atnešė
bronzos skulptūrą — moters su
plunksna ir pluoštu popierių
rankose, su išgraviruota apa-
čioje aukso plokštė su įrašytos
apysakos pavadinimu.

Vėliau žymi veikėja Sofia Os-
pina de Navarro turėjo "Cromo-
mos" žurnale savąjį skyrių: "Se-
nora Sofia aconėja" (pataria).
Ji dalyvavo (ir dabar teberašo)
visuose krašto stambesniuose
laikraščiuose. Ji giliai religinga.
Jos straipsniai įdomūs, apjun-
gia skaitytojus didele meile,
šviesiu optimizmu, gražiaisiais
jausmais. Šiuo metu ji turi jau
26 anūkus ir 4 proanūkus.

— Aš neturiu vonios kambaryje svarstyklų, man patinka
valgyti viską, ką Dievas mums
davė. Aš nesiziūriu į veidrodį
ir nenešioju išpūstų kuodų ant
galvos, nes man gaila laiko sė-
dėti grožio sal'nuose, — šyp-
sosi senora Sofia. Tokia papras-
ta ir aiški, jos akimis žiūrint,
žmogaus filosofija...

— Niekio nėra lengvesnio, —
ji sako, — kai gyventi optimis-
tiškai, be blogo ūpo, nepalūžti
dvasia ir nenuleisti rankų.

Šiuo metu Sofia O. de Navar-
ro yra išrinkta tautos seimo at-
stovė. Prieš kelerius metus
krašto tautinės šventės iškil-
mingame bankete ji — mylima
rašytoja ir nepailstanti v'suo-
menės veikėja — buvo išrinkta
pirmąja Medellino Dama ir ap-
dovanota garbės diplomu, kurį
jai įteikė gubernatorius.

Regina Trimakienė modeliuoja Koko, Indianoje. Ją matysime spalio 2 d. Jaunimo centre, Chicago, vykstančioje madų parodoje.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Dr. Aldona Šlepetytė - Ja-**
načienė atstovavo Pasaulio lie-
tuvų katalikų moterų organi-
zacijų sąjungą, o J. Gaiūšytė
l'etuves mergaites Tarptauti-
n'ame jaunųjų katalikų moterų
ir mergaičių suvažiavime New
Rochelle kolegijoje, New Ro-
chelle, New Yorke.

Šiame suvažiavime dalyvavo
75 delegatės, kurios atstovavo
daugelį Pietų Amerikos ir Eu-
ropos kraštų bei Jungtines Ame-
rikos Valstybes. Seminaro pa-
grindinis uždavinys buvo pa-
žvelgti ir panagrinėti moters
vaidmenį visuomenėje, namuose,
vedybose, bažnyčioje ir profe-
sijoje, siekiant pilnutinės as-
menybės. Federacijos atstovės,
be to, studijavo, kaip priside-
rinti prie naujų organizacijų
reikalavimų naujai įkurtose
valstybėse bei senose organiza-
cijose techniškai ir ekonomiš-
kai daugiau pažengusiuose kraš-
tuose. Suvažiavimas ir studijų

dienos tęsėsi nuo liepos 9—18
dienos.

★ **Mok. Janina Juknevičienė,**
ilgus metus dirbusi lituanistini-
pedagoginį darbą Lietuvoje, Vo-
kietijoje ir Kanadoje, nuo rug-
sėjo 1 d. perėmė vedėjos parei-
gas Am. Liet. Montessori d-jos
Vaikų namel'uose Chicagoje,
69-toj g-vėj. Montessori moky-
tojų kursas ji baigė Chicagoje
ir nuo pat namelių įsikūrimo
1963 m. dirbo kaip asistentė ve-
dėjai mok. S. Vaišvilienei, pa-
sižymėdama nepaprastu suma-
numu ir atsidėjimu mūsų ma-
žiausiųjų lituanistiniams ir mon-
tessoriniam auklėjimui.

★ **Birutė Briedienė, L'etuvos**
Dukterų dr-jos išdininė, be
esamų pareigų, dar eina drau-
gijos pirmininkės pareigas, kol
dr-jos pirm. Elena Kučūnienė
pasveiks. Pora mėnesių šias pa-
reigas labai sėkmingai vykdė
Elena Rožnienė.

Raudonųjų žiaurumai Kinijoje

Iš Raudonosios Kinijos iš-
tremtos 8 vienuolės spaudoje
pasisakė, kad jos buvo muša-
mos, vad'namos "riebiomis kiau-
lėmis" ir buvo verčiamos spar-
dyti kryžių, kai jaunųjų kiniečių
raudonieji sargybiniai užėmė
Pekingę katalikų misijos mo-
kyklą.

Ten ir kinietės vienuolės, ku-
rių 13 gyveno kartu pranc'skie-
čių misijoje, buvo dar žiauriau
traktuojamos.

Dvi vienuolės — sesuo Cather-
rine Rogan, 65 m., iš Glasgow,
Škotijos, ir Rosa Mlesanti, 66
m., iš Italijos, kalbėjosi su laik-
raštiniška's po airių seselės Ma-
ry O'Sullivan, 60 m., laidotuvų.
Seserys pasakojo, kaip sunku
žodžiais apsaityti raudonųjų ne-
apykantą, kurie užėmė jų misi-
ją, norėdami išrauti vakariečių
kultūrą iš Raudonosios Kinijos
sostinės.

50 raudonųjų sargybinių, įėję
į vienuolyno mokyklą, pradėjo
šaudyti, su kreida rašyti sienose
prieš religiją nukreiptus šū-
kius ir paskelbė, kad misijos
mokykla buvo tik šnipų ir prieš

Paraudusios Rumunijos moterys

Vienas Bukarešto laikrašt's
"Scanteia Tineretului" skelbia,
kad daugiau kaip 340.000 Ru-
munijos moterų yra komunistų
partijos narės. Taipgi Laisvo-
sios Europos rad'jas parneša,
kad iš Rumunijos apskaičiuoja-
mų 19 milijonų gyventojų apie
1,550,000 yra partijos nariai.
Bent šitai yra oficialiai pas-
kelbta ir tokie skaičiai paduo-
ti atsakingų įstaigų Bukarešte.

Profilis rūbe. Madų kūrėjas Yves St. Laurent sugalvojo vėl vie-
ną išmislą moterims linkamema Pa-
ryžiuje. Rūbe sukurta profilis yra
rausvos spalvos su juoda akimi ir
raudonom lipom ant violetinės spal-
vos megzto fono. Čia šis profilis dė-
vimas su juodos lapės apsiaustu,
auksinės spalvos megztom kojine
ir bronziniais bateliais.

Madų paroda ir jos talkininkės

Š. m. spalio 2 d. Jaunimo
centre, Putnamo seselių rėmėjų
Cicero skyrius ruošia penktąją
Madų parodą Ark. Matulaičio
Senelių namų statybai paremti.
Į šią darbą jau yra įsijungęs
didelis būrys darbin'nių. Dau-
gelis iš jų jau penkti metai šio
parengimo organizavimą atlie-
ka, kitos — praėjusiais ar tik
šiais metais į tą darbą jungiasi.

Šiemet model'uotojų tarpe
matysime O. Baukiene, E. Bland-
dytę, R. Bialik, O. Jameikiene,
M. Kripkauskiene, St. Olšaus-
kiene, J. Mačiuliene, M. Memė-
naitę, B. Rašimaitę, L. Sodeikie-
nę, R. Trimakienę ir N. Veng-
rienę. Be savo siūtų ar megztų
rūbų jos modeliuos J. Dočkienės,
L. Radvilienės, V. Skridu-
lienės mezinijus.

Į bendrą parodos organizavi-
mo darbą yra įsijungusios šios
cicerietės: G. Aršt'kienė, J. Bo-
binienė, J. Dočkienė, B. Kaz-
lauskienė, S. Kisieliene, p. Me-

mėnienė, p. Štangenbergienė, M.
Remienė ir A. Prapuolėnė.

Joms talkon ateina ir seselių
rėmėjos iš Marquette Parko.

Madų parodai dekoracijas ku-
ria dail. Z. Sodeikienė, o jai tal-
kininkauja O. Galvydienė ir P.
Vaitaitienė.

Loterijai savo kūrinių padova-
nojo dail. M. Ambrozaitienė,
kuri jau penkti metai dekoraci-
jomis ir auksa šią parodą širdin-
gai paremia. P. Vaitaitienė taip
pat jau penkti metai šias par-
das praturtina savo meniškais
sugebėjimais siuvime ir dekora-
vime, šį kartą ji žada parodos
loterijai išdegti šalta ugnimi
med'nę lėkštę.

Dail. Br. Jameikiene sutiko
būti parodos komentatore.

Rengėjos kviečia ir tikisi, kad
ši paroda susilauks Chicago ir
apylinkės moterų didelio ja su-
sidomėjimo. Tuo pačiu bus pa-
remta Senelių namų statyba.